

OPENBAAR
ONDERWIJS
GRONINGEN

SCHOOLPLAN 2023 - 2027 De Pendinghe

Datum schoolplan: 22-09-2023

Datum instemming medezeggenschapsraad: 18-10-2023

Datum vaststelling College van Bestuur: ...

Voorwoord

Voor u ligt het schoolplan 2023-2027 van openbare basisschool De Pendinghe. Het schoolplan geeft sturing aan ons onderwijs en het planmatig werken aan verbetering van de onderwijskwaliteit en leeropbrengsten. Het brengt de visie, de onderwijsaanpak en de ambities van onze school samen.

De inhoud van dit schoolplan is gedurende het schooljaar 2022-2023 tot stand gekomen vanuit meerdere brainstormsessies met het team. Ook de medezeggenschapsraad heeft hieraan bijgedragen. Het team is binnen verschillende werkvormen in gesprek gegaan over onze kernwaarden en onze kernopdracht. Daarna zijn urgente beleidsthema's op De Pendinghe uitgekristalliseerd en hebben teamleden in verschillende groepjes hun Gedurfde Gedroomde Werkelijkheid in een video gepresenteerd.

De focusgroep, vanuit het team samengesteld, is vervolgens aan de slag gegaan met het maken van een sterkte-zwakteanalyse en het scherp stellen van wat ons te doen staat de komende periode. Het schoolplan laat zien op welke thema's we op De Pendinghe ambitieus willen inzetten en hoe de school het onderwijs en het kwaliteitsbeleid vormgeeft. Het koersplan 'Rijk aan kansen!' van Openbaar Onderwijs Groningen is voor ons schoolplan een basis.

In hoofdstuk 1 van dit schoolplan wordt Openbaar Onderwijs Groningen beschreven. Ook staat hier het koersplan 2023-2027 van onze overkoepelende onderwijsorganisatie. Hoofdstuk 2 gaat over De Pendinghe; onze positionering op het snijpunt van de wijken Selwerd, Paddepoel en Tuinwijk, de kenmerken van onze leerlingenpopulatie en onze sterkte-zwakteanalyse. Onze ambities staan geformuleerd in het derde hoofdstuk, gevolgd door een beschrijving van ons onderwijskundig beleid in hoofdstuk 4. In hoofdstuk 5 zoomen we in op de begeleiding en zorg op De Pendinghe en geven we antwoord op de vraag hoe we onze leerlingen volgen in hun ontwikkeling. Hoofdstuk 6 beschrijft ons stelsel van kwaliteitszorg en hoofdstuk 7 gaat in op het personeelsbeleid. Het schoolplan wordt afgesloten met hoofdstuk 8. Hierin worden de randvoorwaarden voor ons onderwijs uiteengezet.

We zullen voor ieder schooljaar een jaarplan vaststellen dat voortvloeit uit de gestelde ambities in dit schoolplan. Aan het einde van ieder schooljaar kijken we terug met het team om na te gaan of we onze doelen hebben gerealiseerd. Naar aanleiding van deze jaarlijkse evaluatie stellen we ons plan waar nodig bij en komen we tot een volgend jaarplan.

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inhoudsopgave.....	3
Hoofdstuk 1 Onze organisatie; waar zijn wij onderdeel van?	4
Hoofdstuk 2 Onze school: wie zijn wij?	17
Hoofdstuk 3 Onze Ambitie: waar staan en gaan we voor?	23
Hoofdstuk 4 Ons onderwijskundig beleid: hoe doen we het?	29
Hoofdstuk 5 Begeleiding en ondersteuning: hoe volgen we onze leerlingen?	39
Hoofdstuk 6 Ons stelsel van kwaliteitszorg: hoe zorgen we voor goed onderwijs?	42
Hoofdstuk 7 Personeelsbeleid: hoe zorgen we voor deskundig personeel?	45
Hoofdstuk 8 Onze randvoorwaarden: hoe organiseren we ons onderwijs?	47

Hoofdstuk 1 Onze organisatie; waar zijn wij onderdeel van?

1.1 OPENBAAR ONDERWIJS GRONINGEN

Bij het openbaar onderwijs is iedereen welkom, ongeacht levensbeschouwing of achtergrond. In de huidige samenleving vormen onze scholen een baken in tijden die almaar veranderen. Wij staan midden in die samenleving en zijn toegankelijk en aantrekkelijk voor elke leerling.

Openbaar Onderwijs Groningen vindt het belangrijk om structureel bij te dragen aan die samenleving. We kijken daarbij kritisch naar onszelf en we stimuleren onze leerlingen om die zelfreflectie ook te ontwikkelen. Voorop staat dat leerlingen leren om verschillen in sociale, culturele, etnische of levensbeschouwelijke achtergronden van anderen te erkennen, waarderen en respecteren. We leren leerlingen om elkaar aan te spreken en dat ook van elkaar te accepteren. Democratisch burgerschap houdt in dat we met leerlingen de dialoog hierover aangaan.

Breed onderwijsaanbod

We werken vanuit onze kernwaarden vertrouwen, verbinden en vernieuwen. Vanuit deze kernwaarden ontwikkelen en verzorgen we een evenwichtig onderwijsaanbod in de gemeente Groningen en de directe omgeving. Juist door het brede scala aan onderwijstypes en scholen bieden we ouders en leerlingen de mogelijkheid om te kiezen voor de school die het beste bij de leerling past.

Lerende omgeving

Om structureel en kwalitatief bij te dragen aan de samenleving is Openbaar Onderwijs Groningen steeds op zoek naar samenwerkingspartners. Samen maken we het onderwijs beter. We staan in contact met het bedrijfsleven, andere schoolorganisaties en maatschappelijk partners. En we betrekken hen niet alleen bij onze beleidsvorming en kwaliteitsborging, maar ook bij het reilen en zeilen op onze scholen. Met gemeentes en zorgorganisaties willen we de leersituatie van leerlingen in achterstandssituaties verbeteren.

Verder werken we nauw samen met collega-instellingen, vooropleidingen en vervolgopleidingen. Op die manier zorgen we ervoor dat de overdracht van en naar onze scholen zo soepel mogelijk verloopt. Dit geldt voor zowel de overgang van de voorschoolse educatie en de kinderopvang naar het primair onderwijs, de overgang van het primair onderwijs naar het voortgezet onderwijs als voor de overstap van het voortgezet onderwijs naar vervolgopleidingen in het mbo, hbo en wo.

Onderlinge samenwerking

Het voordeel van een grote organisatie als Openbaar Onderwijs Groningen is dat de aangesloten scholen kunnen profiteren van de schaalgrootte en van elkaars kennis en ervaring. Zo werken we als overkoepelende organisatie met de plaatselijke voorschoolse educatie en de kinderopvang. Daardoor slagen we erin om de overdracht tussen het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs goed te laten verlopen. Ook voor het Passend Onderwijs is de onderlinge samenwerking onontbeerlijk. We organiseren themabijeenkomsten en bieden mogelijkheden voor de professionalisering binnen het hele werkveld.

1.2 RIJK AAN KANSEN! – KOERSPLAN OPENBAAR ONDERWIJS GRONINGEN 2023-2027

Koersplan

Een onderwijsorganisatie is constant in beweging. Nieuwe leerlingen en medewerkers, maar ook nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen vragen om continue aanpassingen. Dat betekent niet dat we elk schooljaar het roer omgooien, maar we stellen wel regelmatig onze koers bij.

Daarom maken we als organisatie elke vier jaar een nieuw koersplan, waarin we onze ambities voor de komende jaren formuleren. Onze kernwaarden en onze maatschappelijke opdracht zijn hierbij richtinggevend.

Dit koersplan is tot stand gekomen met de hulp van medewerkers, leerlingen, ouders, verzorgers en andere stakeholders. In verschillende brainstormsessies hebben we actuele thema's verzameld.

Deze zijn vervolgens naar ambities vertaald, die zullen dienen als basis voor alle schoolplannen. Bij dit koersplan hoort een uitvoeringsprogramma, waarin onze ambities per schooljaar worden geprioriteerd.

Wie zijn wij?

Openbaar Onderwijs Groningen heeft 37 scholen in het primair, voortgezet en speciaal onderwijs. Onze scholen zijn te vinden in alle wijken van de stad Groningen. Daarnaast hebben we vestigingen in Haren voor voortgezet en speciaal onderwijs en in Emmen voor speciaal onderwijs. Onze scholen bieden een breed palet aan onderwijssoorten en -concepten, waaronder Dalton, Montessori en Jenaplan. Er zijn scholen met een specifiek onderwijsaanbod voor nieuwkomers, voor tien- tot veertienjarigen, voor topsporters, voor leerlingen met afstand tot de arbeidsmarkt en voor hoogbegaafde leerlingen. Deze opsomming geeft een indruk van ons brede aanbod en is verre van compleet. Met ruim 15.000 leerlingen en 2.000 professionals zijn we een grote speler in het onderwijsveld en staan we midden in de maatschappij. Wij zijn er trots op dat we zo'n belangrijke bijdrage mogen leveren aan de ontwikkeling van zoveel kinderen. We realiseren ons ook dat dit een grote verantwoordelijkheid met zich meebrengt. Die verantwoordelijkheid dragen we samen met partners zoals de gemeente Groningen en andere organisaties voor onderwijs en kinderopvang.

Kernwaarden

Openbaar Onderwijs Groningen bestaat als zelfstandige onderwijsorganisatie sinds 2010. In die eerste fase zijn onze gezamenlijke kernwaarden geformuleerd. Deze komen voort uit onze maatschappelijke opdracht en uit de rijke historie van onze scholen, die al veel langer bestaan.

Onze drie kernwaarden zijn: vertrouwen, verbinden en vernieuwen. Hierop baseren wij ons dagelijks handelen en de manier waarop we communiceren en samenwerken.

Vertrouwen in elkaar en in elkaars kunnen. Dat geldt voor leerlingen, ouders/verzorgers, medewerkers en samenwerkingspartners. We tonen eigenaarschap en nemen verantwoordelijkheid voor ons werk. Dit stimuleren we ook bij onze leerlingen.

Verbinden door oog te hebben onze leerlingen, voor elkaar, voor onze maatschappelijke partners en onze omgeving. We werken hierbij samen, delen kennis en ervaringen en onderzoeken hoe we samen verder kunnen komen.

Vernieuwen en ontwikkelen in de volle breedte van onze organisatie. Wij geloven dat professionele en persoonlijke ontwikkeling zowel het individu als de omgeving verder helpt. Dat geldt voor de doorontwikkeling van ons onderwijs en de bijbehorende ondersteuning. We stimuleren een onderzoekende houding en staan open voor nieuwe initiatieven.

Maatschappelijke opdracht funderend onderwijs

Wij werken binnen de kaders van de landelijk geformuleerde maatschappelijke opdracht voor scholen voor primair, voortgezet en speciaal onderwijs. Samengevat luidt deze opdracht: Naast de reguliere onderwijstaken moeten scholen reageren op allerlei maatschappelijke vragen en problemen die op hen afkomen en waarop de school - uit eigen ambitie of door externe druk - moet reageren.

Actuele ontwikkelingen en context

De wereld waarin wij leven verandert continu. We moeten scherp blijven om op die veranderingen te kunnen inspelen, zodat onze leerlingen van vandaag zijn voorbereid op de wereld van morgen. Onze medewerkers beschikken over het gereedschap om hen daarin te begeleiden. Hieronder schetsen wij de actuele ontwikkelingen die voor dit koersplan de context vormen:

Kansenongelijkheid en segregatie

Kansenongelijkheid en segregatie zijn complexe maatschappelijke vraagstukken die ook in het onderwijs onze aandacht vragen. Onderscheid naar inkomen, sociaal-culturele achtergrond, gender en etniciteit maken dat er ongewilde verschillen bestaan tussen leerlingen, scholen en wijken. Vroege selectie draagt bij aan kansenongelijkheid. Wij zien kansen in het organiseren van nieuwe leerwegen, het bevorderen van interne doorstroom en het uitbreiden van een gedifferentieerd onderwijsaanbod. Hierbij werken we vanuit hoge, positieve verwachtingen.

Digitalisering en globalisering

De wereld verandert in een hoog tempo. Grenzen vervagen en afstanden worden sneller overbrugd. Via digitale technologie is vrijwel de hele wereld dichtbij. Kennisnemen van die wereld is voor de nieuwe generaties onontbeerlijk. We leven in een maatschappij waarin de verwevenheid tussen de fysieke en digitale wereld steeds sterker wordt. Hoe leren we onze leerlingen onderscheid te maken tussen feit en fictie? Hoe leren we ze omgaan met de gevaren van het eigen gedrag online? Dit vraagt om nieuwe kennis en vaardigheden. Wij zullen ons onderwijs zo moeten inrichten dat we adequaat op deze ontwikkelingen kunnen inspelen.

Duurzaamheid en kwetsbaarheid

Duurzaamheid is in de afgelopen jaren een actueel en urgent thema geworden. Het leven op aarde is kwetsbaarder dan we ons in de afgelopen decennia hebben gerealiseerd. We zien dagelijks de effecten van klimaatverandering. Ten behoeve van de toekomstige generatie - onze leerlingen – kiezen we voor duurzame groei en ontwikkeling.

Lerarentekort

In het onderwijs zien we een toenemend tekort aan professionals. In de regio Groningen is dit probleem minder nijpend dan elders in het land. Sinds 2020 zien we echter ook in Groningen een toenemend lerarentekort. Sommige scholen en wijken hebben daar meer mee te maken dan andere. Wij investeren in het aantrekken van nieuwe medewerkers en het binden van huidige medewerkers. Zo zetten we in op Samen Opleiden (samenwerking tussen lerarenopleidingen en stagescholen), intensieve begeleiding van nieuwe medewerkers, ruimte voor opleiding en ontwikkeling van huidige medewerkers en goed werkgeverschap.

Toenemende individualisering

De toename van zelfstandigheid, zelfverantwoordelijkheid en zelfvertrouwen beschouwen we als positieve effecten van de toenemende individualisering. Tegelijk onderkennen we dat deze individualisering meer dan eens ook negatieve gevolgen heeft – we noemen de bij veel leerlingen gevoelde prestatiedruk of een gebrek aan verantwoordelijkheidsgevoel voor anderen.

Tegenstellingen worden groter en mensen komen vaker tegenover elkaar te staan. Daartegenover staat een groeiende behoefte aan samenhang en gemeenschapszin. Het onderwijs kan hierin een positieve rol spelen. Op onze scholen oefenen leerlingen zich in discussie en debat over uiteenlopende maatschappelijke onderwerpen, waarbij verschillen in opvatting een respectvolle houding niet in de weg staan.

Focus op basisvaardigheden

Leerlingen hebben goede basisvaardigheden nodig om mee te kunnen doen in onze maatschappij. Onze focus ligt de komende jaren dan ook nadrukkelijk op het versterken van de basisvaardigheden lezen, schrijven en rekenen. Speerpunten zijn daarnaast digitale geletterdheid en burgerschapsonderwijs.

Koersplan 2023 – 2027

'Rijk aan Kansen' is de titel van ons koersplan 2023-2027. Openbaar Onderwijs Groningen biedt leerlingen en medewerkers een breed scala aan kansen om te groeien en daagt hen uit die kansen te grijpen.

Niet iedereen heeft van huis uit evenveel kansen meegekregen. Wij willen deze ongelijkheid verkleinen door op onze scholen een kansrijke leer- en werkomgeving te bieden, waarbij we werken aan een veilige en sterke basis. Iedereen binnen onze organisatie wordt op een passende wijze uitgedaagd om zijn/haar talenten te ontwikkelen.

We willen een aantrekkelijke en lerende organisatie zijn, met gemotiveerde teams van samenwerkende professionals. De kwaliteit van pedagogisch-didactisch handelen, onderwijskundig leiderschap en ondersteuning hebben daarbij onze aandacht. We vieren onze successen en maken onze opbrengsten zichtbaar.

Kansrijk voor leerlingen

De meeste leerlingen van onze scholen zijn tussen de 4 en 18 jaar oud. In ongeveer veertien jaar ontwikkelen ze zich van afhankelijke kleuter tot zelfstandige jongvolwassene. Onderweg bieden onze scholen hun vele mogelijkheden om te groeien en hun talenten te ontwikkelen, zodat zij kansrijk hun weg kunnen vervolgen.

Kansrijk voor medewerkers

Wij vinden het belangrijk dat onze medewerkers zich kunnen blijven ontwikkelen. Daarnaast moeten zij duurzaam inzetbaar zijn. Wij dagen onze medewerkers uit om vanuit een sterke basis nieuwe vaardigheden aan te leren, verdieping aan te brengen en met elkaar het onderwijs te verbeteren. Het voordeel van een grote organisatie als de onze is, dat wij hiervoor veel mogelijkheden hebben; op de eigen werkplek, maar ook op andere plekken in onze organisatie. Kansrijk voor medewerkers betekent voor ons dan ook goed en aantrekkelijk werkgeverschap.

Kansrijke organisatie

Openbaar Onderwijs Groningen is groot en klein tegelijk en dat maakt onze organisatie kansrijk voor leerlingen en medewerkers. De totale organisatie is met ruim 2000 medewerkers en 37 scholen op 65 locaties groot, maar de individuele scholen zijn kleine samenlevingen met een overzichtelijk team. Beide kanten bieden voordelen, voor zowel de werkgever als de individuele medewerker. Op schoolniveau vindt de medewerker geborgenheid, korte lijnen en verantwoordelijkheid. Op organisatieniveau is er de mogelijkheid om, over school- en sectorgrenzen heen, samen te leren en te werken. Ondersteunende bedrijfsprocessen organiseren we efficiënt, zodat scholen zich kunnen richten op het onderwijsproces. Onze omvang biedt ook ruimte om op onderwijsgebied nieuwe wegen in te slaan en actief bij te dragen aan regionale samenwerking op het gebied van passend onderwijs en personeelsbeleid.

Ambities voor 2023 – 2027

Thema 1: sociaal veilige leer- en werkomgeving

Onze belangrijkste taak is het geven van goed onderwijs, zodat leerlingen zich optimaal ontwikkelen. Een sociaal veilige leer- en werkomgeving is daarvoor een voorwaarde. Dat betekent dat al onze leerlingen, medewerkers en bezoekers de ruimte krijgen om zichzelf te zijn.

Dit vraagt om een sterk pedagogisch klimaat op de scholen en een sociaal veilige omgang met elkaar op elke plek binnen onze organisatie. We brengen burgerschap zelf in de praktijk, door voor te leven hoe we samen leren en werken met oog voor elkaar en voor onze omgeving.

Hiermee spelen we in op actuele kwesties in onze samenleving. Scholen hebben ondersteuning nodig in het bevorderen van kansengelijkheid, in het omgaan met complex gedrag, in het versterken van het pedagogisch klimaat en in het onderwijs aan nieuwkomers.

Hoe gaan we hiermee aan de slag?

a. Werken vanuit hoge verwachtingen

Leerlingen en medewerkers krijgen de kans om te leren en hun talenten te ontwikkelen.

Door te werken vanuit hoge verwachtingen bevorderen we het leerproces, maar ook het gevoel van eigenwaarde, respect, zelfvertrouwen en goed gedrag. We waarderen wat leerlingen en medewerkers kunnen en stimuleren hen in hun ontwikkeling. Dit komt onder andere tot uiting in het kansrijk bevorderen en kansrijk adviseren van onze leerlingen. We willen deze grondhouding terugzien op al onze scholen. Ter inspiratie organiseren we sessies om het werken vanuit hoge verwachtingen vorm en inhoud te geven.

b. Een heldere en gezamenlijke visie op welbevinden

We zorgen voor een heldere omschrijving van termen als 'welbevinden' en 'een sociaal veilige omgeving'. Hierbij worden thema's als leer-werkbalans en toegankelijkheid van onderwijs uitgewerkt. Waar nodig organiseren we aanvullende activiteiten en ondersteuning.

c. Welbevinden zichtbaar maken in woord, beeld en daad

Binnen klassen, scholen en teams hebben we actief aandacht voor 'jezelf zijn', meedoen en streven naar meer inclusief onderwijs. Dat doen we samen met leerlingen tijdens lessen, projecten en speciale dagen. We doen het samen met medewerkers via teamsessies, trainingen en projecten. We brengen burgerschapsonderwijs in de praktijk en laten dit ook zien.

d. Investeren in pedagogisch vakmanschap

Er is een toenemende vraag naar ondersteuning op het gebied van omgaan met complex gedrag, het creëren van een pedagogisch klimaat en onderwijs aan nieuwkomers. Om aan deze vraag tegemoet te komen investeren wij in professionalisering van onze medewerkers op de gebieden van omgaan met (complexe) sociale situaties, passend onderwijs, inclusie en omgangsvormen. We vergroten en delen kennis, zodat scholen worden ondersteund bij de doorlopende inzet voor een sociaal veilige en stimulerende omgeving.

e. **Volgen van welbevinden van leerlingen en medewerkers**

We onderzoeken elk jaar hoe het gaat met onze leerlingen en om het jaar doen we dat met onze medewerkers. Deze tevredenheidsonderzoeken brengen leer- en werkplezier in kaart, maar ook de mate waarin leerlingen en medewerkers zich sociaal veilig voelen. We gaan aan de slag met de resultaten. We handhaven wat goed gaat en ondernemen actie op de verbeterpunten. Leidinggevenden hebben hierbij een sturende rol.

Nieuwe medewerkers krijgen in het bijzonder aandacht. We zorgen voor een goede introductie en bieden hun persoonlijke begeleiding, zodat zij zich welkom en gesteund voelen.

Een goede balans tussen werk en privé draagt bij aan het werkplezier en optimaal functioneren van al onze medewerkers. Hier ligt een gedeelde verantwoordelijkheid om, binnen de kaders en met gebruik van beschikbare (werkdruk)middelen, te komen tot afspraken over de werkverdeling binnen teams.

Thema 2: sterke basis van kennis en vaardigheden

Voldoende kennis en vaardigheden op het gebied van taal, rekenen, burgerschap en digitale geletterdheid geven leerlingen een sterke basis voor een succesvolle toekomst in onze complexe en dynamische samenleving.

Dit geldt ook voor onze medewerkers: voldoende kennis en vaardigheden op het gebied van pedagogisch handelen en de vakdidactiek stellen hen in staat goed onderwijs te verzorgen. Omdat niet iedere leerling hetzelfde is, moeten medewerkers onderwijs op maat kunnen geven. Er moet ruimte zijn voor inspiratie, kennisdeling en uitwisseling van nieuwe inzichten.

Voor medewerkers met een niet-onderwijsgevende en/of leidinggevende functie geldt hetzelfde: vakbekwaamheid en samenwerkend vermogen is nodig om in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen zoals veranderende advies- en ondersteuningsvragen.

Dit vraagt ruimte voor professionalisering, zodat al onze medewerkers de kans krijgen zich te blijven ontwikkelen en te groeien in hun werk.

Hoe gaan we hiermee aan de slag?

a. Versterken basisvaardigheden en vakdidactiek

Een sterke basis voor leerlingen begint bij goed onderwijs. We leggen de komende jaren de focus op basisvaardigheden en vakdidactiek. We zorgen ervoor dat we systematisch zicht houden op de kwaliteit van ons onderwijs. Dit maakt deel uit van de kwaliteitsgesprekken die organisatiebreed gevoerd worden en de gesprekkencyclus op schoolniveau.

Waar nodig stellen we het aanbod en de aanpak bij. We ontwikkelen onze visie en ons onderwijs vak- en schooloverstijgend en monitoren de opbrengsten van de basisvaardigheden en vakdidactiek. Hierbij krijgen de scholen passende ondersteuning van onder anderen onderwijsadviseurs.

b. Aansluiten op specifieke onderwijsbehoeften en differentiatie bieden

Onderwijs moet aansluiten op de specifieke onderwijsbehoeften van elke leerling. Differentiëren qua aanbod en instructie is onderdeel van een didactisch goede les en voorwaarde voor het creëren van passend onderwijs en een kansrijke omgeving. Voor de meeste leerlingen kan dat in reguliere scholen, soms met extra hulp en ondersteuning. Voor een deel van de leerlingen is gespecialiseerd onderwijs noodzakelijk.

Ons uitgangspunt is dat elke leerling in Groningen een passende plek op een school heeft. De mogelijkheden voor passend onderwijs verschillen per school. Scholen geven in hun ondersteuningsplan duidelijk aan wat zij op dit punt kunnen bieden. Zij kunnen een beroep doen op ondersteuning vanuit ons Kenniscentrum Openbaar Onderwijs (KCOO) en Expertisecentrum Anderstaligen Groningen (ECAG).

Ons brede aanbod maakt dat wij vrijwel alle leerlingen een passende plek kunnen geven op een van onze scholen. Sommige leerlingen zijn echter beter op hun plek op een (gespecialiseerde) school van een ander bestuur. Wij hebben een goede samenwerkingsrelatie met deze andere besturen en kunnen leerlingen en ouders ondersteunen bij zowel de keuze voor als de overgang naar een nieuwe school.

Passend Onderwijs in de huidige vorm bestaat ruim tien jaar, maar heeft nog niet geleid tot een compleet en passend aanbod voor alle leerlingen. Dit geldt ook voor ons en onze kennispartners. We brengen in de komende planperiode het complete aanbod en alle vormen van samenwerking en deskundigheid in kaart. Vervolgens zullen we samen met onze kennispartners in de regio keuzes maken om hiaten in aanbod en deskundigheid in te vullen.

c. **Investeren in burgerschap en digitale geletterdheid**

We willen dat onze leerlingen beschikken over voldoende maatschappelijke en digitale competenties. Hiertoe bieden we samenhangende programma's aan voor burgerschap en digitale geletterdheid. Elke school voldoet over vier jaar dan ook aan de nieuwe kerndoelen.

We bouwen voort op de kennis en ervaring die is opgedaan bij het ontwikkelen van onze huidige leerlijnen Engels, digitale geletterdheid en kunst & cultuur en zoeken actief naar kennisuitwisseling met regionale partners en landelijke netwerken.

Thema 3: benutten van talenten

Een sociaal veilige, stimulerende leer- en werkomgeving en voldoende kennis en vaardigheden zijn de eerste twee ambities waar wij op inzetten om onze leerlingen en medewerkers een sterke basis te bieden. Wij willen echter nog een stap verder gaan. Openbaar Onderwijs Groningen wil iedereen de kans geven zijn of haar eigen talenten te ontdekken, ontwikkelen en benutten.

Leerlingen kunnen hun talenten ontwikkelen op cognitief, sociaal, cultureel of sportgebied. We maken daarbij volop gebruik van ons brede onderwijsaanbod, maar ook van het aanbod van partners in de regio.

We ondersteunen, inspireren en stimuleren elkaar om onze talenten te ontwikkelen en zorgen voor de juiste randvoorwaarden. Voor leerlingen en medewerkers is er ruimte om mee te denken over en invulling te geven aan de eigen ontwikkeling. Zo creëren we voor iedereen een kansrijke leeromgeving.

Hoe gaan we hiermee aan de slag?

a. Verbreden van het aanbod op VO-scholen

Openbaar Onderwijs Groningen heeft een breed palet aan scholen en onderwijssoorten. Binnen het VO is er een duidelijk onderscheid tussen theoretische en praktische richtingen. We willen dat onderscheid kleiner maken door meer brede klassen en een praktijkgericht curriculum toe te voegen aan onze VO-scholen.

We zien kansen voor (verdergaande) samenwerking. Het onderwijs- en ontwikkelaanbod creëren we niet alleen. Wij doen dit met andere aanbieders van onderwijs en kinderopvang, werkgevers en de gemeente Groningen. Wij nemen het initiatief om op onderwijsgebied de wensen en behoeften binnen onze gemeente in kaart te brengen en gaan aan de slag om met elkaar goed en passend onderwijs voor iedereen te realiseren. Het doel is dat elke leerling binnen een acceptabele afstand op de juiste plek naar school kan. Zo geven we elke leerling de kans zich optimaal te ontwikkelen.

b. Organiseren van rijke en verlengde schooldagen

In samenwerking met organisaties in de wijk realiseren we een breed aanbod van activiteiten tijdens rijke en verlengde schooldagen, zoals begeleiding bij huiswerk en activiteiten op het gebied van sport en cultuur. We stimuleren al onze leerlingen, ongeacht waar ze naar school gaan of wat voor soort onderwijs ze volgen, aan deze activiteiten deel te nemen.

c. Initiëren van een talentenplatform en activiteiten ter oriëntatie vervolgonderwijs

We creëren een platform voor brede talentontwikkeling. Leerlingen krijgen via dit platform de mogelijkheid om op de eigen school én op andere locaties samen te werken aan de ontwikkeling van hun talenten. We faciliteren naast intern aanbod ook extern aanbod.

Een kijkje nemen buiten de eigen school bereidt leerlingen voor op hun toekomst. Ze ontdekken wat er allemaal mogelijk is en waar hun talenten en wensen liggen. Waar kun je aan denken? Basisschoolleerlingen die deelnemen aan lessen op de middelbare school; leerlingen van het speciaal onderwijs die meekijken op een locatie voor werk, dagbesteding of vervolgonderwijs; leerlingen uit het voortgezet onderwijs die meelopen op het mbo, hbo of de universiteit, bij regionale netwerken, kennispartners of in het bedrijfsleven. Door 10 meerdere keren per jaar evenementen, samenwerkmiddagen en snuffelstages aan te bieden, ontdekken onze leerlingen wat ze graag doen en waar hun talenten liggen.

d. **Creëren van ontwikkelmogelijkheden voor medewerkers**

Ook voor onze medewerkers moeten de randvoorwaarden goed zijn om zichzelf verder te kunnen ontplooiën. Scholen en afdelingen hebben zelf de regie: zij bepalen welke mogelijkheden voor ontwikkeling passend zijn voor hun medewerkers. Elke medewerker kan een voorstel doen voor een cursus of opleiding. Individuele ontwikkeldoelen komen jaarlijks aan de orde tijdens de gesprekkencyclus.

We bieden vanuit onze organisatie professionaliseringsactiviteiten aan die aansluiten bij onze strategische thema's. Dit gebeurt onder meer vanuit onze eigen Academie en het onderzoeksmatig werken.

Thema 4: duurzamer in 2027

Wij hebben zorgen over de kwetsbaarheid van de wereld waarin wij leven. Wij hebben hier een verantwoordelijkheid in. We willen duurzaam gedrag laten zien in ons handelen en ons onderwijs.

Dat begint bij het zorgvuldig omgaan met onze eigen werkomgeving (gebouw, plein en klaslokaal), het verduurzamen van onze gebouwen en het zuiniger omgaan met materialen en energie.

Verantwoordelijke keuzes moeten ertoe leiden dat Openbaar Onderwijs Groningen in 2027 duurzamer is dan in 2023. Om dat te bereiken stellen we jaarlijks haalbare doelen. We monitoren de voortgang en maken de resultaten zichtbaar.

Hoe gaan we hiermee aan de slag?

a. Duurzaamheid uitdragen in ons handelen

Duurzaamheid is geen vak op zich, maar we dragen het uit als vanzelfsprekende houding in de dagelijkse routines binnen de school. Concrete acties zoals afvalscheiding en zorgvuldig omgaan met energie blijven belangrijk. We onderzoeken daarnaast samen met leerlingen hoe we bij activiteiten en bijzondere gebeurtenissen duurzame keuzes kunnen maken. We stimuleren aansluiting bij landelijke initiatieven op het gebied van milieueducatie en de gezonde school.

b. Voortouw nemen in gemeentelijk overleg over duurzame schoolgebouwen

Vanuit de gemeente Groningen zijn er initiatieven om te komen tot verduurzaming van schoolgebouwen. Vanwege het grote aantal schoolgebouwen binnen de gemeente zijn wij bereid bij het schoolbestuurlijk overleg het voortouw te nemen om deze initiatieven te intensiveren en actief mee te denken over aanvullende financiering.

c. Investeren in energieneutraliteit en circulaire gebouwen

De komende jaren investeren we bij verbouwingen en nieuwbouw aanvullend in energiebesparende maatregelen en circulair bouwen.

d. Stimuleren vergroening van schoolpleinen

Een groen schoolplein is voor leerlingen een veel uitdagender plaats om te spelen en te verblijven dan een kaal plein. Daarnaast is een groen plein beter voor het klimaat. De afgelopen jaren zijn in Groningen steeds meer schoolpleinen vergroend. Wij willen dat er voor alle traditionele schoolpleinen een vergroeningsplan komt. In 2027 is een deel van deze plannen is ook daadwerkelijk uitgevoerd.

De uitvoering

Bij elk koersplan hoort een uitvoeringsprogramma dat zicht geeft op de planning en de werkwijze. Dit uitvoeringsprogramma wordt uitgebracht kort na vaststelling van het koersplan.

We werken vanuit onze bestaande overlegstructuren

Onze ambities uit dit koersplan worden uitgevoerd binnen onze bestaande organisatie. We doen dit door ze te vertalen naar jaarplannen, schoolplannen en afdelingsplannen. We agenderen de punten in bijbehorende overleggen en rapporteren over de voortgang in de 4-maandsrapportages en jaarverslagen op school- en organisatieniveau. Een belangrijke rol is weggelegd voor onze portefeuille-overleggen, waar we de ontwikkelingen op basis van de vastgestelde thema's initiëren, volgen en (bij)sturen. Voor grotere onderwerpen richten we zo nodig projectgroepen in.

Een lerende organisatie met leernetwerken

We moeten innovatief en wendbaar zijn om het verschil te blijven maken in een complexe en snel veranderende samenleving. We reflecteren daarom voortdurend op onze werkwijze en opbrengsten en werken gezamenlijk aan de verbetering van ons onderwijs. Zelfregie en werkplezier van medewerkers zijn hierin van groot belang.

We organiseren en faciliteren leernetwerken om een professionele leercultuur te stimuleren. Deze leernetwerken zijn verbonden aan de ambities van dit koersplan.

Een leernetwerk is een samenwerkend team van professionals rondom een onderwijsinhoudelijk of organisatorisch thema. Leernetwerken brengen de huidige werkwijzen en opbrengsten binnen een thema in kaart en werken aan interventies voor verbeteringen. We maken de resultaten zichtbaar op ons sociaal intranet. Ze vormen de basis voor onderwijsontwikkeling en monitoring van voortgang en kwaliteit.

We versterken onze interne communicatie

We maken onze netwerken zichtbaar en delen mooie initiatieven, good practices en kansrijke projecten. We zetten in op meer verbinding en betere ondersteuning via ons nieuwe sociale intranet. We ondersteunen en adviseren scholen bij de verbetering van de communicatie en we motiveren medewerkers om mooie ontwikkelingen met elkaar te delen.

Hoofdstuk 2 Onze school: wie zijn wij?

2.1 ONZE SCHOOL

De Pendinghe is een openbare basisschool en maakt onderdeel uit van de Venterschool in de wijken Selwerd, Paddenpoel en Tuinwijk (SPT).

Adres	Eikenlaan 288-7 9741 EW Groningen
Telefoon	050 321 0448
E-mail	info@pendinghe.o2g2.nl
Website	www.pendinghe.nl
BRIN	16UG

De Pendinghe is samen met 20 scholen voor primair onderwijs, 13 scholen voor voortgezet onderwijs, 1 speciale school voor basisonderwijs (SBO) en 3 scholen voor speciaal onderwijs, onderdeel van Openbaar Onderwijs Groningen.

Adres	Leonard Springerlaan 39 9727 KB Groningen
Telefoon	050 321 0300
E-mail	info@o2g2.nl
Website	www.openbaaronderwijsgroningen.nl

2.2 POSITIONERING EN LEERLINGENPOPULATIE

2.2.1 Vensterwijk SPT

Openbare basisschool De Pendinghe staat in de Vensterwijk SPT. Vensterwijk SPT bestaat uit de wijken Selwerd, Paddepoel en Tuinwijk van de stad Groningen. De Pendinghe bevindt zich in het vensterschoolgebouw aan de Eikenlaan. In het gebouw zijn verschillende instellingen gevestigd die samenwerken aan een ononderbroken ontwikkeling van kinderen en jongeren van 0 tot 15 jaar. Gezamenlijk worden ideeën gemaakt met betrekking tot ontwikkeling en opvoeding en wordt gewerkt aan het verbeteren van betrokkenheid van ouders. De samenwerkende instellingen in het vensterschoolgebouw van OBS De Pendinghe zijn onder andere:

- Forumbibliotheek Selwerd,
- Consultatiebureau Selwerd van GGD Groningen,
- WIJ-team Selwerd van WIJ Groningen
- Kinderdagverblijf en naschoolse opvang De Regenboog van SKSG
- Peuterspeelzaal Ienemini van Kids First – De COP Groep
- Cosis, centrum voor werken, dagbesteding en leren in het Venstercafé
- Buurtcentrum Sonde 2000
- Sporthal, sportvelden en zwembad De Parrel van Sport050

Op basis van data van de gemeente Groningen en uit gesprekken met professionals en ouders uit de Vensterwijk SPT komt een beeld van een levendige wijk naar voren met een diverse bevolkingssamenstelling. Met een groot deel van de kinderen en jongeren in de SPT gaat het goed, maar er zijn ook kwetsbare jeugdigen. Hoewel er veel voorzieningen en initiatieven zijn en er veel goede dingen gebeuren in de wijk, signaleren professionals en bewoners dat er ook een groep kinderen is waarmee het minder goed gaat. Veel huishoudens en kinderen leven in armoede. Het leven in armoede is een belangrijke indicator omdat het samenhangt met de leefstijl en ontwikkelingskansen van een kind. Er is bij een deel van de kinderen en jongeren sprake van gebrek aan toekomstperspectief dat vaak van generatie op generatie effect heeft en moeilijk te doorbreken is. Deze problemen belemmeren de kansen van kinderen om gezond op te groeien en worden daarom door samenwerkende scholen en instellingen in de wijk aangepakt. Gefaciliteerd door de gemeente Groningen werkt OBS De Pendinghe samen met de volgende scholen en instellingen binnen het integraal pedagogisch wijkplan Positief Opgroeien: KDS Bisschop Bekkersschool, CBS De Wegwijzer, SBO De Bekenkamp, Stichting Kinderopvang Stad Groningen (SKSG), De Kids First COP groep, WIJ Selwerd, De GGD, Bslim en JOGG. Hieronder volgt de doelenmatrix met een beschrijving van de huidige situatie/risico's en de gewenste situatie:

	Huidige situatie/ risico's	Gewenste situatie	Doelen
Kansrijk	-Tekortschietend opvoedklimaat in de leefomgeving van het kind -Opgroeien in armoede -Laaggeletterdheid	-Positief opvoedklimaat in alle leefomgevingen van het kind -Optimale schoolloopbanen	Alle kinderen maken optimaal gebruik van kansen binnen voorschoolse voorzieningen en het onderwijs
	Schoolverzuim, schooluitval, thuiszitters. Doorstroom naar werk, arbeidsparticipatie.	Alle kansen om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Alle jongeren hebben kansen op een passende schoolloopbaan en een kans op werk.	Geen jeugdigen zitten zonder onderwijs thuis, alle jeugdigen halen een startkwalificatie en hebben kans op werk.
	Sociale uitsluiting, beperkte zelfredzaamheid kwetsbare groepen	Opgroeien met voldoende (materiele) middelen Sociale- aansluiting, cohesie, participatie kwetsbare groepen	Geen kinderen en jongeren groeien op met de belemmeringen van armoede in het gezin.
Gezond	Opvoedvaardigheden Geboortezorg/ sterfte/ vroegsignaleren kwetsbare zwangeren	Baby's worden gezond en op tijd geboren. Ze wonen daarna veilig thuis.	Alle kinderen hebben een kansrijke start vanaf de geboorte.
	Middelen- en drugsgebruik, verslaving	Gezonde leefstijl	Alle jeugdigen hebben een gezonde en actieve leefstijl
	Over- en ondergewicht	Gezond gewicht	
	GGZ problematiek, depressie, angst	Mentaal welbevinden	Alle jeugdigen ervaren een betere psycho- sociale gezondheid.
Veilig	Pesten Conflict scheidingen Huiselijk geweld Kinder mishandeling Jeugdcriminaliteit	Veilige omgeving. Veilige school, veilige Internetomgeving Veilige hechting, veilige thuissituatie. Elke jeugdige voelt zich veilig. Pro sociaal gedrag Sociale aansluiting, zingeving	Alle jeugdigen groeien op in een veilige thuissituatie, een veilige buurt en een veilige opvang- en schoolomgeving. Geen jeugdigen maken zich schuldig aan criminaliteit.
	Onvoldoende passend aanbod	Passend aanbod, goede signalering en toeleiding	Een betere toegang tot (jeugd)hulp voor jeugd en gezinnen.
Stem	-Kennis over de manier waarop de samenleving 'in elkaar zit' en hoe de democratie 'werkt' -Vertrouwen in eigen vaardigheden om actief aan de samenleving mee te doen is bescheiden. -Betrokkenheid bij diverse domeinen. -Eigen initiatief van jeugdigen	-Een klimaat van respect en acceptatie, waarin er naar elkaar wordt geluisterd, en met elkaar wordt gesproken en gedeeld. -Conflicthantering en nemen van verantwoordelijkheid	-Een betekenisvol leven; Jeugdigen hebben het gevoel dat ze ertoe doen. -Alle jeugdigen voelen zich verantwoordelijk voor zichzelf en hun omgeving -Alle jeugdigen zijn zich ervan bewust dat ze invloed hebben

Figuur gebaseerd op bron: Preventiematrix NJI

<https://gemeenteraad.groningen.nl/Documenten/Bililage-Positief-Opgroeien-Preventiefintegraal-jeugd beleid-Gemeente-Groningen-2022-2032.pdf>

Hoewel SPT als geheel een vensterwijk vormt, hebben de drie afzonderlijke wijken op meerdere gebieden een eigen gezicht.

Bevolking, percentage van totale bevolking	Selwerd (%)	Paddepoel (%)	Tuinwijk (%)	Gemeente Groningen (%)
0 t/m 3-jarigen	3	3	4	3,4
4 t/m 12-jarigen	6	7	6	7,4
13 t/m 17-jarigen	4	5	3	4,2
Totaal 0 t/m 18 jaar	12	15	13	15

Percentage kinderen en jongeren SPT t.o.v. de gemeente Groningen (Basismonitor Gemeente Groningen, 2023 (Selwerd, Paddepoel, Tuinwijk)
(Gemeente Groningen: Preventief integraal Jeugdbeleid gemeente Groningen, 2021)

Selwerd

Selwerd is een woonwijk gebouwd in het midden van de jaren '60 van de vorige eeuw. Op dat moment trok de wijk vooral jonge gezinnen die op zoek waren naar een nieuwe betaalbare huurwoning. Nog steeds heeft de wijk relatief veel goedkope huurwoningen. Vanaf 2000 is Selwerd veranderd van typische volkswijk naar een wijk met een meer diverse bevolkingssamenstelling. Er zijn veel eenoudergezinnen en op sociaaleconomisch vlak liggen de cijfers van de wijk Selwerd onder het stadsgemiddelde.

Paddepoel

Net als Selwerd is Paddepoel een woonwijk aan de noordkant van de binnenstad, gebouwd in de jaren '60 met veel sociale woningbouw. Paddepoel heeft vanaf 2000 veel te maken gehad met wijkvernieuwingen; door verschillende woningcorporaties werden woningen gesloopt en hier kwamen duurdere koopwoningen voor terug. Ook in Paddepoel vormt de groep mensen met een niet-westerse migratieachtergrond een groot deel van de bevolking. Ook zijn eenoudergezinnen oververtegenwoordigd. Het aantal kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar in de wijk is op hetzelfde niveau als het stadsgemiddelde.

Werk en inkomen zijn net als in Selwerd aandachtspunten in de wijk. Het aantal bewoners dat moeite heeft met rondkomen ligt boven het stads- en landelijk gemiddelde.

Tuinwijk

In vergelijking met Selwerd en Paddepoel laat Tuinwijk op sommige vlakken een ander beeld zien. Deze wijk is grotendeels al voor de Tweede Wereldoorlog ontwikkeld. Pas in de jaren '60 kwam de wijk tussen de stad en de nieuwe wijken Selwerd en Paddepoel te liggen. Tot de jaren '90 waren in deze wijk ook veel sociale huurwoningen waar (grote) gezinnen woonden. Aan het eind van de jaren '90 heeft een wijkvernieuwing in Tuinwijk plaatsgevonden waarbij bijna alle woningen zijn gerenoveerd, samengevoegd en deels verkocht.

2.2.2 Onze leerlingenpopulatie

Veel van onze leerlingen hebben een migratieachtergrond en groeien op in een lage sociaaleconomische omgeving. Dit heeft invloed op hun dagelijks leven en op hun ontwikkeling. Deze omgeving maakt dat veel leerlingen met een (taal-) ontwikkelachterstand aan hun schoolcarrière beginnen en op verschillende gebieden extra ondersteuning nodig hebben. Te denken valt aan de ontwikkeling van executieve functies, taalontwikkeling, motorische ontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling en cognitieve ontwikkeling.

Uit de rapportage van het Nationaal Cohortonderzoek Onderwijs (NCO) 2022, uitgevoerd door het Nationaal Regieorgaan (NRO) en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), komt naar voren dat van onze leerlingenpopulatie:

- 69% een niet-westerse migratieachtergrond heeft
- 78% ouders heeft met een laag inkomen
- 43% afkomstig is uit een eenoudergezin
- 59% bijdraagt aan het schoolgewicht (het landelijk gemiddelde is 15%)

Achterstandsscore, schoolweging en spreidingsgetal

De achterstandsscore van De Pendinghe is 805,05. De Pendinghe krijgt, net als veel andere scholen in Nederland, jaarlijks extra middelen van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) om onderwijsachterstanden tegen te gaan. De verdeling van die middelen is gebaseerd op de onderwijsachterstandenindicator van het CBS. De achterstanden worden berekend op basis van achtergrondkenmerken van leerlingen. Deze kenmerken zijn bij het CBS bekend, maar voor scholen onbekend vanwege privacywetgeving.

Onze schoolweging is met 37,93 op een schaal die loopt van 20 tot 40 hoog te noemen. Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) berekent de schoolweging van een school op basis van de volgende vijf omgevingskenmerken:

1. Opleidingsniveau van ouders
2. Gemiddeld opleidingsniveau van alle moeders op school
3. Land van herkomst van de ouders
4. Verblijfsduur van de moeder in Nederland
5. Of ouders in de schuldsanering zitten

Het spreidingsgetal, dat altijd ligt tussen circa 3-9, geeft informatie over de uniformiteit van de leerlingenpopulatie en geeft aan in hoeverre er gedifferentieerd moet worden om het onderwijs passend te maken. Ons spreidingsgetal is 5,27 en is daarmee gemiddeld.

Ons leerlingenaantal

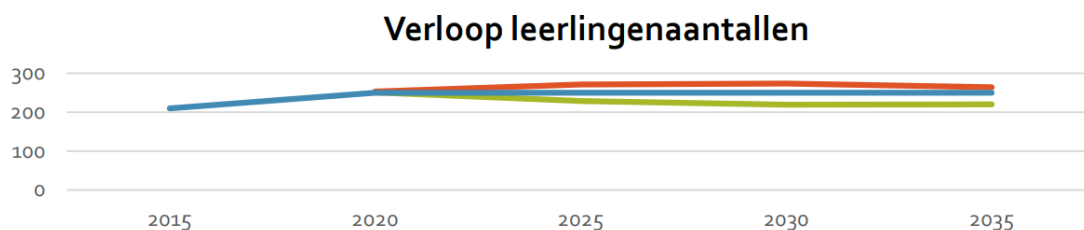
De Pendinghe had op teldatum 1 oktober 2022 242 leerlingen. Vanaf 1 januari 2023 is de vereenvoudiging van bekostiging van het primair onderwijs gestart. De teldatum is veranderd van 1 oktober naar 1 februari. Daarom zijn voor een goed beeld hieronder ook de leerlingenaantallen van De Pendinghe op 1 februari opgenomen:

01-10-2019:	246	01-02-2020:	256
01-10-2020:	254	01-02-2021:	261
01-10-2021:	254	01-02-2022:	261
01-10-2022:	242	01-02-2023:	257

De prognoses

Volgens de prognoses van de gemeente Groningen groeit de school op termijn weer richting de 270 leerlingen. PVG ziet echter een daling de komende jaren richting de 220 leerlingen.

Ontwikkeling leerlingenaantallen												
	1-okt	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2020	2025	2030	2035
Schoolgegevens		210	220	227	241	246	251	254	250	250	250	250
Prognose PVG									251	229	219	220
Prognose Pronexis									253	271	274	264

2.3 Sterkte-zwakte en omgevingsanalyse

In het kader van ons nieuwe schoolplan zien we voor de komende vier jaren een aantal kansen (intern en extern) en risico's (intern en extern) voor wat betreft de school, het personeel, de leerlingen en de omgeving waarin de leerlingen opgroeien. We willen daarmee nadrukkelijk rekening houden in ons beleid en onze beleidskeuzes. Onderstaande sterkte-zwakteanalyse is samen met het team opgesteld.

	Sterktes	Zwaktes	Kansen	Bedreigingen
Pedagogisch en didactisch handelen	<ul style="list-style-type: none"> *Positieve houding naar leerlingen *Veel aandacht voor het individu binnen kleine groepen 	<ul style="list-style-type: none"> *Te weinig kennis in het team over het geven van onderwijs aan NT2-leerlingen 	<ul style="list-style-type: none"> *Zorg optimaliseren à wat hebben de leerlingen van nu nodig? *Soc. – emotionele ondersteuning aan alle leerlingen 	
Aanbod	<ul style="list-style-type: none"> *Onderwijsaanbod wordt zorgvuldig per leerling gekozen. *Veel naschools aanbod, zoals KO-academie, Bslim etc. *Expertise zoals logopedist en vaktherapeut 	<ul style="list-style-type: none"> *Materialen voor leerlingen die uitvallen op basisvakken 	<ul style="list-style-type: none"> *Nieuwe methode taal + begrijpend- en technisch lezen *Creëren doorgaande leerlijnen met duidelijke tussendoelen per jaargroep 	
Opbrengsten	<ul style="list-style-type: none"> *Hoge verwachtingen; Kindergericht 	<ul style="list-style-type: none"> *Er is gemiddeld onder de drempelwaarden gescoord op de eindresultaten van de cito Eindtoets van 22-23. 	<ul style="list-style-type: none"> *Meer inzicht in opbrengsten in de onderbouw door een nieuw leerlingvolgsysteem. 	<ul style="list-style-type: none"> *Taalachterstanden steeds groter bij binnenkomst (kleuters/ nieuwkomers) *Klein sociaal netwerk leerlingen / ouders
Schoolklimaat & condities		<ul style="list-style-type: none"> *Binnenklimaat en staat van het schoolgebouw (temperatuur, ventilatie, verlichting en uiterlijk en onderhoud) 	<ul style="list-style-type: none"> *Kinderopvang, peuterspeelzaal en BSO zijn onder het hetzelfde dak aanwezig. *Plein groen inrichten, zodat het makkelijk voor leeractiviteiten gebruikt kan worden. 	
Omgeving	<ul style="list-style-type: none"> *Ligging in de Vensterschool, samenwerking met instanties (o.a. bibliotheek, sporthal) 	<ul style="list-style-type: none"> *Verkeersveiligheid rondom de school 	<ul style="list-style-type: none"> *Meer diversiteit in de school door wijkvernieuwing. 	<ul style="list-style-type: none"> *Lerarentekort *Segregatie in de maatschappij

Hoofdstuk 3 Onze Ambitie: waar staan en gaan we voor?

3.1 MISSIE VAN DE PENDINGHE

Wij zijn een openbare basisschool voor kinderen van 4 t/m 12 jaar uit met name de noordelijke wijken van de stad Groningen.

Op onze school kunnen alle leerlingen zich optimaal ontwikkelen binnen een veilig schoolklimaat. We werken vanuit de maatschappelijke verantwoordelijkheid om onze leerlingen het beste onderwijs te geven. Wij helpen hen op te groeien tot zelfstandige mensen die voorbereid zijn op hun toekomst. Alle kinderen zijn bij ons op school welkom.

De kwaliteit van ons onderwijs is hoog. Onze leerlingen worden geïnspireerd en uitgedaagd tot actief leren. Samen leren, samen werken en samen leven staan hierbij centraal. Naast het leren van de basisvaardigheden passend bij de leergebieden lezen, rekenen, taal en spelling vinden wij het belangrijk om elke dag aandacht te hebben voor de sociaal emotionele ontwikkeling van onze leerlingen. Daarbij besteden we veel aandacht aan de culturele, creatieve en lichamelijke ontwikkeling van de leerlingen, zodat ieder zijn eigen talent kan ontdekken en ontwikkelen.

3.2 ONZE KERNWAARDEN EN VISIE

Op de Pendinghe kijken we met een **optimistische blik** naar kinderen. We hebben oog voor de **talenten** van elke leerling en we helpen deze te ontwikkelen. We geven kinderen de kennis, vaardigheden en houding mee om te kunnen participeren in de moderne samenleving.

In samenwerking met ouders geven we kinderen de begeleiding en ruimte om zich te **ontwikkelen** tot vrije, verantwoordelijke personen. Hierbij vinden we het belangrijk dat kinderen mogen oefenen, fouten mogen maken en kunnen leren in de veilige omgeving van het klaslokaal en het schoolgebouw. Door zelf te ontdekken en uit te proberen, ontwikkelen kinderen een nieuwsgierige en lerende houding. Dit zorgt voor een hoge **betrokkenheid** bij het leren.

Betrokkenheid staat bij ons ook voorop in de relatie met de ander. Leerlingen worden voorbereid op hun leven als lid van een gemeenschap en ze maken kennis met tradities, omgangsvormen en praktijken binnen de Nederlandse **multiculturele maatschappij**. Elke dag is er aandacht voor de manier waarop we met elkaar omgaan. We proberen hierbij zoveel mogelijk aan te sluiten bij wat leeft in de groep. We leren kinderen elkaar te **respecteren** en te **waarderen**.

Door aandacht te hebben voor het talent van ieder kind, met **passie** een betekenisvolle leeromgeving te creëren en kaders te geven waarbinnen kinderen zelf mogen ontdekken zorgen we ervoor dat de Pendinghe een **veilige** en fijne school is om naar toe te gaan.

3.3 VISIE OP PEDAGOGISCH-DIDACTISCH HANDELEN

Het lesgeven is de kern van ons werk. We onderscheiden pedagogisch en didactisch handelen, hoewel beide facetten van ons werk feitelijk onscheidbaar zijn. Van belang daarbij is: oog hebben voor het individu, een open houding, wederzijds respect en een goede relatie waarin het kind zich gekend weet.

Wat het pedagogisch handelen betreft, hebben wij op De Pendinghe duidelijke schoolafspraken gemaakt. Wij hechten veel waarde aan een positieve en motiverende leraar. Onze team van onderwijsprofessionals heeft onder meer een vormende, opvoedende taak: onze leerlingen op te voeden tot goede burgers. Als team zijn wij verantwoordelijk voor het welbevinden van alle leerlingen binnen de school. Daarom vinden we het belangrijk dat leerlingen goed met zichzelf en met anderen kunnen omgaan. We besteden gericht aandacht aan de sociale en maatschappelijke competenties van de leerlingen. Waarbij de normen en waarden van de Vreedzame School op schoolniveau en op wijkniveau richting gevend zijn. Ons team creëert daartoe een veilig en gestructureerd klimaat waarin kinderen zich gewaardeerd en gerespecteerd voelen.

Om te komen tot effectief onderwijs geven wij onze lessen vorm aan de hand van het directe instructie-model. We hebben deze werkwijze beschreven in onze kwaliteitskaart didactisch handelen. Vorig schooljaar zijn we daarbij gestart met een focus op didactisch handelen door het observeren en bespreken van lessen gericht op de 4 Sleutels voor een effectieve les (Kramer en Wildeboer, 2017):

Sleutel 1: Het lesdoel

Het doel van de les kan uit één of meerdere leerdoelen bestaan. Het leerdoel richt zich op datgene wat in de les geleerd moet worden. Dit betreft altijd een aanpak of werkwijze om een oplossing voor een probleem te vinden. Het stellen van een leerdoel is een voorwaarde om feedback op maat te kunnen geven en om prestaties van leerlingen te kunnen monitoren en beoordelen.

Sleutel 2: 'De kortste weg naar Rome

Daar waar het leerdoel de stip op de horizon is, is de les zelf de weg ernaartoe. We willen deze weg zo efficiënt en effectief mogelijk afleggen. Rekening houdend met de ingewikkeldheid van het leerdoel en het startpunt van de leerlingen stippelt de leraar de route uit, waarbij keuzes worden gemaakt in oefentaken en werkvormen en de beschikbare leertijd.

Sleutel 3: Actieve betrokkenheid

Geloof in eigen kunnen en de intrinsieke motivatie van de leerling leggen veel gewicht in de schaal wanneer het gaat over de vraag hoeveel de leerling leert. We moeten dit geloof in eigen kunnen en de motieven van leerlingen daarom grondig kennen. We bedenken hoe we er in de les het beste op kunnen reageren.

Sleutel 4: Afstemming

Leerlingen verschillen in hun mogelijkheden. Het prestatieniveau, de intelligentie en de voorkennis spelen een rol bij onze afweging hoe we het beste kunnen aansluiten bij de leerling, zodat een ononderbroken ontwikkeling gewaarborgd is. Voor inhoud en uitvoering verwijzen wij naar de kwaliteitskaarten van de verschillende vakgebieden en de kwaliteitskaart didactisch handelen waarin wordt beschreven hoe afstemming op de individuele leerling wordt ingezet en uitgevoerd.

3.4 ONZE AMBITIES EN DOELEN

Kijkend naar de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen van de school willen we de komende jaren ons onderwijs op de Pendinghe verder ontwikkelen. Met onze ambities, die voortkomen uit onze missie en visie, willen we ons onderwijs verstevigen en moderniseren.

Over vier jaar moeten onze ambities herkenbaar in ons onderwijs op De Pendinghe terug te vinden zijn. Concrete acties worden in de periode 2023-2027 gerelateerd aan deze ambities en doelen. De bijbehorende evaluatie werkt onze school uit in het jaarplan en het jaarverslag.

Onze ambities en daarbij gestelde doelen hebben we gekoppeld aan de vier thema's uit het koersplan van Openbaar Onderwijs Groningen.

Thema 1: sociaal veilige leer- en werkomgeving

Op de Pendinghe werken we vanuit hoge verwachtingen. Zo bevorderen we naast het leerproces ook het gevoel van eigenwaarde, respect en zelfvertrouwen.

Al onze leerlingen, ouders en medewerkers krijgen de ruimte om zichzelf te zijn. Dit vraagt om een sterk pedagogisch klimaat op school.

We brengen burgerschap zelf in de praktijk. Door 'voor te leven' hoe we samen leren en werken met oog voor elkaar en voor onze omgeving. We werken met ouders samen aan de ontwikkeling van hun kinderen.

Dit betekent dat we binnen dit thema de volgende doelen stellen:

1. We monitoren [het welbevinden](#) van onze leerlingen op school. We stellen doelen ten aanzien van de [sociale en maatschappelijke competenties](#) van kinderen.
2. We werken vanuit een heldere visie aan [burgerschapsonderwijs](#). Er is sprake van een samenhangend aanbod op onze Vreedzame school en we houden rekening met de multiculturele achtergrond van onze leerlingen. We putten waar mogelijk uit deze rijkdom.
3. Er is een visie op [samenwerken met ouders](#) geschreven. Deze samenwerking uit zich zichtbaar in betrokkenheid van ouders bij het leer- en ontwikkelproces van hun kinderen.

Thema 2: sterke basis van kennis en vaardigheden

Het is onze ambitie dat kinderen een sterke en brede basis van kennis en vaardigheden ontwikkelen waarbij er extra aandacht uitgaat naar het beheersen van de Nederlandse taal en het beheersen van de basisrekenvaardigheden.

We willen ook dat onze leerlingen beschikken over voldoende digitale competenties.

Dit betekent dat we binnen dit thema de volgende doelen stellen:

1. Door de [kwaliteit en afstemming van ons reken-, taal- en leesonderwijs](#), zijn de resultaten hoger dan de resultaten van scholen met een vergelijkbare populatie. De tussenresultaten zijn ook passend bij wat wij van de kinderen mogen verwachten.
2. We verstevigen onze [expertise op het gebied van reken- en taalonderwijs](#) en breiden onze [kennis in het team over het leren van het Nederlands als tweede taal](#) verder uit. We zetten onze expertise merkbaar effectiever en efficiënter in. Dit geldt voor zowel de basis als de extra ondersteuning.
3. We hebben zicht op wat er binnen het team nodig is aan scholing en dit uitgewerkt in een passend [professionaliseringsplan](#). Hierin hebben we het beleid, inclusief borging t.a.v. opleiding, ontwikkeling en de gesprekkencyclus opgenomen.
4. We werken zichtbaar vanuit een doelgerichte leerlijn aan digitale geletterdheid. Onze leerlingen stromen met voldoende [digitale competenties](#) door naar het voortgezet onderwijs.

Thema 3: benutten van talenten

Op de Pendinghe hebben we oog voor de talenten en ontwikkelmogelijkheden van ieder kind op cognitief, sociaal, cultureel en sportief gebied. We maken daarbij volop gebruik van ons brede onderwijsaanbod, tijdens reguliere lestijden en binnen de verlengde schooldagen.

Voor medewerkers is er ruimte om mee te denken over en invulling te geven aan de eigen ontwikkeling. Zo creëren we voor iedereen een kansrijke leeromgeving. Talenten van onze medewerkers worden effectief en doelmatig benut.

Dit betekent dat we binnen dit thema de volgende doelen stellen:

1. In samenwerking met organisaties in de wijk breiden we ons aanbod van activiteiten tijdens [rijke en verlengde schooldagen](#) uit. We stimuleren al onze leerlingen aan deze activiteiten deel te nemen.
2. We hebben de ontwikkelde [leerlijn kunst & cultuur](#) geïmplementeerd in ons lesprogramma. De nadruk in deze leerlijn ligt op de kunstvakken, naast en in verhouding tot andere vormen van cultureel bewustzijn.
3. De Pendinghe is een [lerende organisatie](#) waar een professionele dialoog gevoerd wordt over het onderwijs. We werken aan een lerende cultuur waarin onze professionals zich [continu kunnen blijven ontwikkelen](#) om zo bij te dragen aan het realiseren van de doelen die we met onze leerlingen willen behalen.

Thema 4: duurzamer in 2027

We willen duurzaam gedrag laten zien in ons handelen en in ons onderwijs. Dat begint bij het zorgvuldig en duurzaam en omgaan met onze eigen werkomgeving. We richten ons vensterschoolgebouw, de klaslokalen en de omliggende pleinen toekomstbestendig in.

Dit betekent dat we binnen dit thema de volgende doelen stellen:

1. Kinderen en medewerkers [gaan bewust om met materialen en energie](#).
2. [Ons schoolgebouw is duurzaam verbeterd](#) door toepassing van goede energiezuinige verlichting en klimaatbeheersingsinstallaties. Daarnaast zijn alle ruimtes van de school licht, fris en opgeruimd ingericht.
3. [Onze schoolpleinen zijn groen](#) en worden voor natuuronderwijs volop als 'buitenlokaal' gebruikt. De vergroening heeft ook een positieve invloed op de hittebeheersing in en rondom het gebouw en het duurzaam afvoeren van hemelwater.

Hoofdstuk 4 Ons onderwijskundig beleid: hoe doen we het?

4.1 ONDERWIJSAANBOD BASISVAARDIGHEDEN EN REFERENTIELEVELS

Onze school richt zich op de cognitieve, sociale en brede ontwikkeling van de leerlingen. Daartoe bieden we een passend aanbod aan dat dekkend is voor de kerndoelen en de referentieniveaus taal en rekenen. Het aanbod is evenwichtig verdeeld over de leerjaren, sluit aan bij de kenmerken van onze leerlingen en bereidt hen voor op het vervolgonderwijs.

De kernvakken (rekenen, taal en lezen) bieden wij gestructureerd aan waarbij de referentieniveaus 1F/2F/1S gehanteerd worden. Deze zijn vastgesteld door de Inspectie van het Onderwijs in het vernieuwde onderwijsresultatenmodel. Wij zetten in op continue optimalisering van de resultaten van deze vakken door regelmatig gezamenlijk de resultaten te analyseren. Ook zijn wij voortdurend op zoek naar manieren om ons onderwijs zo specifiek mogelijk aan te laten sluiten bij de onderwijsbehoeften van de leerlingen.

Op de Eindtoets van 2023 is door onze groepen 8 bij de onderdelen Lezen, Taalverzorging en Rekenen onder de signaleringswaarde op het 1F-niveau gescoord. Alle vakgebieden liggen onder het landelijk gemiddelde. Ook bij het 2F/1S-niveau wordt de gestelde norm voor Lezen, Taalverzorging en Rekenen niet gehaald bij de gestelde schoolweging (37,9 % schooljaar 2022-2023).

De opbrengsten van het vak Rekenen liggen het meest onder de gestelde norm bij 1F en 2F/1S. Rekenen is daarom het belangrijkste aandachtspunt voor het schooljaar 2023-2024.

Naar verwachting zullen wij hogere opbrengsten hebben door de inzet van de nieuwe rekenmethode. We werken inmiddels een jaar met deze nieuwe methode. Daarnaast zijn we van groepsdoorbrekend rekenonderwijs teruggeslagen naar rekenonderwijs met convergente differentiatie in de eigen jaarklas. Door de leerlingen op eigen niveau aan dezelfde doelen te laten werken zien we bij de methodegebonden toetsen en bij de niet-methodegebonden toetsen al verbeterde resultaten. We verwachten dat dit eenzelfde effect heeft op de doorstroomtoets van schooljaar 2023-2024. We kunnen binnen de jaarklas vanuit hoge verwachtingen werken vanuit een duidelijke leerlijn, met een goede afstemming op de leerbehoefte van kinderen.

Ook bij de vakken lezen en taal zal een sterkere vorm van afstemming naar verwachting een positieve uitwerking hebben op de niveaus 1F en 2F/1S. Binnen de school wordt er middels ADIM gewerkt om ervoor te zorgen dat de leerlingen zich doelgericht en afgestemd op eigen leerbehoeften ontwikkelen op de basisvaardigheden.

Om het reken- en taalonderwijs goed neer te zetten hebben wij op onze school specifieke taken aan een erkend opgeleide taal- en rekencoördinator toegekend. Zij ondersteunen de intern begeleider en schoolleider in de ontwikkeling van de school door mede:

- vormgeven van beleid (ontwikkelen, uitvoeren en evalueren);
- aansturen van veranderingen;
- verspreiden van actuele informatie en kennis in de school;
- inspireren/ begeleiden van het team

4.1.1. Taal

Taal is overal om ons heen en is het middel om te communiceren. Op de Pedinghe leren wij de kinderen taal om goed met anderen om te kunnen gaan en om effectief te kunnen communiceren. Het is belangrijk om de wereld om je heen te kunnen begrijpen, daarvoor is het nodig om de taal adequaat te leren gebruiken. Niet alleen bij de taalvakken, maar ook tijdens andere vakken heb je taal nodig. Effectief taal en leesonderwijs is daarom cruciaal voor de kinderen. Voor het succes op het moment, maar ook voor het succes in de toekomst.

Ons taalonderwijs bestaat uit vier onderdelen:

- Mondelinge taalvaardigheid: Door mondelinge taalvaardigheid kun je overleggen, reageren, verslag geven en kom je tot samenwerken.
- Lezen: om goed en snel tot lezen te kunnen komen, zullen de leerlingen vaker sneller de informatie bij de andere vakken begrijpen en gebruiken. Doordat leerlingen leren lezen ervaren ze de functie van taal en zien ze taal om zich heen.
- Schrijven: Schrijven is een vorm van expressie, waaraan leerlingen plezier beleven. Wij schrijven brieven, dagboeken, digitale berichten, verslagen en werkstukken.
- Begrippen en taalverzorging: basisbegrippen over taal zoals, letter, komma, bladzijde, lettergreep en klemtoon. Onder taalverzorging vallen spelling- en interpunctieregels.

Om aan de vier taalonderdelen te voldoen gebruiken wij in de onderbouwgroepen de methodiek 'met woorden in de weer' om de woordenschat te vergroten. Daarnaast geven wij lessen uit de map 'fonemisch bewustzijn' om aan de SLO-doelen te werken. Tijdens spel zorgen we voor veel observatiemomenten en begeleiden we kinderen om taal toe te voegen. Daarnaast halen we onderdelen uit het VVE-programma die we in de lessen toevoegen. In groep 3 werken wordt de VVL kim Kim-versie van Veilig Leren Lezen gebruikt. In de groepen 4 t/m 8 gebruiken wij voor de taal- en spellinglessen, de methode Taal op Maat. Voor het technisch lezen wordt gebruik gemaakt van Estafette lezen en Nieuwsbegrip voor begrijpend lezen. Voor het onderdeel schrijven maken wij gebruik van de methode Pennenstreken in de groepen 4 t/m 8.

Het vakgebied Nederlandse taal krijgt veel aandacht in ons curriculum. Taalachterstanden pakken wij aan vanaf het allereerste begin. Daartoe hebben we contact met voorschoolse voorzieningen. Op basis van informatie kunnen de leraren direct aan de slag met kinderen met een taalachterstand binnen een VVE-aanbod. Het onderwijsaanbod voor deze leerlingen hebben we geborgd in een kwaliteitskaart VVE. VVE richt zich niet alleen op de taalontwikkeling, maar ook op andere ontwikkelingsgebieden:

- Taalontwikkeling: die wordt gericht gestimuleerd door de beginnende geletterdheid en de woordenschat.
- Beginnende rekenvaardigheid: zoals het leren tellen, het meten en de oriëntatie in ruimte en tijd.
- Motorische ontwikkeling: het ontwikkelen van grove en fijne motoriek staat hier centraal
- Sociaal-emotionele ontwikkeling: zoals het stimuleren van zelfstandigheid, zelfvertrouwen en samen spelen en werken.

Om kansen te grijpen maken we gebruik van ongeplande en onvoorbereide, spontane momenten om de ontwikkeling van kinderen te stimuleren. Dit kan ook gekoppeld aan je doelen zijn. Denk aan het meespelen in de hoeken, het aanknopen van een gesprek tijdens een knutselopdracht. Om kansen te creëren plannen we gerichte ontwikkelingsactiviteiten die in de kleutergroepen worden aangeboden.

We werken in kleine groepjes omdat uit onderzoek blijkt dat dit effectief is. De instructie, materialen en tempo kunnen op deze manier beter op de leerbehoefte van het individuele kind afgestemd worden.

NT2-leerlingen worden gescreend door de NT2-coördinator van onze school. Afhankelijk van de leeftijd, de taalachterstand en het leervermogen, worden deze leerlingen geplaatst in een reguliere groep of één van onze twee speciale NT2-groepen. Binnen deze groepen wordt onderwijs op maat geboden.

Met de uitbreiding van onze NT2-groepen is het goed om de werkwijze en aanpak van ons NT2-onderwijs te delen in de hele organisatie. Volgend schooljaar starten we met een teamscholing NT2 en gaan een zestal medewerkers de opleiding tot NT2-leraar volgen. We beschrijven dan in een geactualiseerd beleidsplan onze werkwijze rondom ons NT2-onderwijs in de gehele school.

4.1.2. Rekenen

Rekenen is net als lezen en schrijven een basisvaardigheid om je te kunnen redden in de maatschappij. Denk bijvoorbeeld aan omgaan met geld, rekenen met tijd en procenten. Aan het leren rekenen gaat het ontwikkelen van bepaalde vaardigheden vooraf. Dit zijn onder andere: het kennen van de telrij, kleine hoeveelheden overzien en benoemen, synchroon tellen, cijfers koppelen aan het juiste getal, cijfers ordenen en beschikken over rekentaal (meer, minder, evenveel, etc.). In de groepen 1-2 wordt de methode Rekenplein gebruikt om rekenactiviteiten binnen bepaalde thema's aan te bieden in de rekenhoek.

In de groepen 3 t/m 8 wordt in de rekenlessen gebruik gemaakt van de methode Wereld In Getallen 5 (basis papier). De structuur binnen deze methode maakt het mogelijk om de verschillende leerroutes uit het programma Passende perspectieven van het SLO aan te bieden. Vanaf groep 6 biedt de methode de keuze om kinderen te laten verwerken op streef- of fundamenteel eindniveau.

Voor het automatiseren wordt tevens gebruik gemaakt van Bareka en Rekensprint. En als aanvulling op het oefenen met rekenvaardigheden wordt gebruik gemaakt van diverse rekenspellen, onder andere Drempelspellen SLO en Met Sprongen Vooruit. Wanneer kinderen op een eigen leerlijn werken, wordt er gebruik gemaakt van de methode Rekenroute.

De bovengenoemde methoden vullen elkaar goed aan. Hiermee streven wij ernaar om onze kinderen voldoende rekeninzicht en –vaardigheden mee te geven voor het voortgezet onderwijs. De Pendinghe beschikt ook over een gekwalificeerde rekencoördinator en zet in op meerdere rekenspecialisten binnen de school om zo de doorgaande leerlijn te borgen.

4.1.3 Burgerschap en schoolklimaat

Burgerschap

Hoofddoelen van het onderwijs zijn kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming (Biesta, 2016). Burgerschapsonderwijs draagt bij aan al deze hoofddoelen en is verweven in ons dagelijkse onderwijspraktijk.

Voor burgerschapsonderwijs is het belangrijk dat leerlingen kennis hebben van en inzicht krijgen in onze diverse samenleving en de werking van onze democratische rechtsstaat.

Persoonsvorming en reflectie op de eigen identiteit is essentieel voor burgerschap. Om betekenis te geven aan de wereld om hen heen en aan hun eigen rol daarin, moeten leerlingen zich bewust worden van wie ze zijn of willen worden. Ook is het belangrijk hoe ze zich tot een ander en het andere verhouden. Burgerschapsonderwijs stelt leerlingen in staat kritisch na te denken over de samenleving en daar een eigen houding over in te nemen. Wij vinden het belangrijk onze leerlingen hierop voor te bereiden. In de school leren wij leerlingen daarom goed samen te leven en samen te werken met anderen.

Wij willen leerlingen brede kennis over en verantwoordelijkheidsbesef meegeven voor de samenleving.

Sociale en maatschappelijke competenties

De Pendinghe is een Vreedzame School. We bieden structureel en systematisch aandacht aan de sociale competenties van de leerlingen. In kennis, houding en vaardigheden begeleiden we onze leerlingen.

De school is een plek waar leerlingen op jonge leeftijd met een relatief grote groep andere kinderen leren samen te leven. Ze leren hoe zij op andere leerlingen reageren, wat voor emoties die omgang op kan roepen en wat voor gevoel die onderlinge omgang met zich meebrengt. Zo worden onze leerlingen ingezet als mediator tijdens pauzemomenten van de middenbouwgroepen. In groep 7 worden ze aan de hand van het programma vanuit de Vreedzame School op deze taak voorbereid. Leerlingen leren zorg te dragen voor de lichamelijke en psychische gezondheid van henzelf en anderen. Ze leren zich redzaam te gedragen in sociaal opzicht, als verkeersdeelnemer en als consument.

Wij geven ook aandacht aan maatschappelijke competenties. Op de Pendinghe leren leerlingen de hoofdzaken van de Nederlandse en Europese staatsinrichting en de rol van de burger. Leerlingen leren zich te gedragen vanuit respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen. Leerlingen leren hoofdzaken over geestelijke stromingen die in de Nederlandse multiculturele samenleving een belangrijke rol spelen en ze leren respectvol om te gaan met seksualiteit en met diversiteit in de samenleving, waaronder seksuele diversiteit. Leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu.

We willen de komende periode onze visie Burgerschapsonderwijs uiteen zetten en hier zichtbaar doelgericht beleid op ontwikkelen. Dit koppelen we aan de vernieuwde methode Vreedzame School.

4.1.4 Digitale geletterdheid

Onze leerlingen groeien op in een digitale wereld. Digitale vaardigheden zijn daarom noodzakelijk, niet alleen voor nu, maar ook voor in de toekomst. Daarom werken onze leerlingen aan hun ontwikkeling op het gebied van digitale geletterdheid.

Op onze school wordt er gewerkt met de leerlijnen van Stichting Leerplan Ontwikkeling (SLO) voor digitale geletterdheid. Deze leerlijnen bestaat uit vier onderdelen, namelijk: ICT-basisvaardigheden, informatievaardigheden, mediawijsheid en computational thinking. Er zijn nog geen officiële kerndoelen voor digitale geletterdheid in het onderwijs.

Op onze school werken we aan de lesdoelen door digitale geletterdheid te integreren met de basisvakken op school. De leerlingen maken opdrachten op verschillende digitale apparaten en leren op deze manier de vaardigheden om zich op een veilige en verantwoorde manier te ontwikkelen in de digitale wereld.

In de komende periode zullen we onze visie op digitalisering binnen het onderwijs ontwikkelen en aan de hand hiervan ons beleid schrijven. Met dit beleid willen we de kerndoelen voor digitale geletterdheid gericht gaan integreren binnen ons onderwijs.

4.2 OVERIGE VAKKEN

Wereldoriëntatie

Wereldoriëntatie vinden wij van belang, omdat onderwijs meer is dan taal en rekenen. Wij willen onze leerlingen breed ontwikkelen. Wereldoriëntatie komt bij ons op school aan de orde bij de vakken aardrijkskunde, geschiedenis, gezond gedrag en verkeer.

Dit wordt geïntegreerd in het doe-onderwijs. Daarin staat de eigen leefomgeving en belevingswereld van het kind centraal. In dit leergebied oriënteren leerlingen zich op zichzelf, op hoe mensen met elkaar omgaan, hoe ze problemen oplossen en hoe ze zin en betekenis geven aan hun bestaan. Leerlingen oriënteren zich op de natuurlijke leefomgeving en op verschijnselen die zich daarin voordoen. Leerlingen oriënteren zich ook op de wereld, dichtbij en veraf, toen en nu en maken daarbij gebruik van cultureel erfgoed. In de onderbouw wordt er door thematisch te werken aandacht besteed aan het vergroten van kennis over de wereld om het kind heen.

In de midden- en bovenbouw wordt er middels de methode Blink doelgericht gewerkt aan wereldoriëntatie. De methode wordt als leidraad gebruikt voor kennisoverdracht en om de onderzoeksvaardigheden van kinderen te ontwikkelen. Daarnaast zorgen de leerkrachten ervoor dat de lessen zo betekenisvol mogelijk worden door excursies, gastlessen en doe-activiteiten toe te voegen. Een vast onderdeel hierin zijn onze schooltuinen in het nabij gelegen Park Selwerd.

Jaarlijks wordt er op de Pendinghe aandacht besteed aan verkeer middels de verkeersweken. In twee weken werken alle groepen tegelijkertijd aan de kennis en vaardigheden passend bij verkeer. In groep 7 wordt het theoretisch verkeersexamen afgenomen. De leerlingen van groep 8 doen mee aan het praktisch verkeersexamen.

Kunst & Cultuur

Wij vinden het belangrijk dat onze leerlingen zich breed ontwikkelen en dat ze zich oriënteren op kunstzinnige en culturele aspecten die een rol spelen in hun leefwereld. Dat zij kennis verwerven van de actuele kunstzinnige en culturele diversiteit en dat ze die leren begrijpen en waarderen. Daarnaast vinden wij het van belang dat onze leerlingen zich leren openstellen voor kunstzinnige aspecten, dat zij kunnen genieten van schilderijen en beelden, van muziek, van taal en beweging, en daarop kunnen reflecteren.

De Pendinghe zet extra in op wekelijkse muzieklessen en we bieden lessen voor kunstzinnige vorming in projectvorm aan. Leerlingen maken zich hierdoor verschillende vaardigheden eigen en zij kunnen op deze manier hun gevoelens en ervaringen beter uiten.

Bewegingsonderwijs

De Pendinghe is een Bslim-school. Lichamelijke opvoeding is wat ons betreft een zaak van hoofd, hart en handen. Daarnaast vinden we het vak belangrijk vanuit het sociale aspect: leren bewegen doe je altijd samen. Hierbij is veel aandacht voor sociaal- emotionele ontwikkeling en groepsvorming.

Ons aanbod vindt zowel binnen als buiten schooltijd plaats. We beschikken over twee goed gefaciliteerde speelleerlokalen voor de jongste leerlingen. Daarnaast huisvest de Vensterschool een grote sporthal, een gymzaal en zwembad De Parrel.

Alle groepen op onze school krijgen bewegingsonderwijs van een vakdocent. De school neemt ook deel aan diverse sportactiviteiten in en rondom de stad Groningen. Ook wordt er met de groepen 6 gezwommen binnen het Bswim-programma.

Engelse taal

Kennis en beheersing van de Engelse taal wordt steeds belangrijker door de toenemende internationalisering, de groeiende mobiliteit en het veelvuldige gebruik van nieuwe media.

Op onze school zorgen wij voor een doorgaande leerlijn Engelse taal richting het voortgezet onderwijs. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de methode Join in.

Techniek

Onze maatschappij heeft een sterke behoefte aan geschoolde mensen op het terrein van wetenschap en techniek. Wij willen daaraan een bijdrage leveren door gericht aandacht te besteden aan dit vakgebied. Bij de activiteiten in het teken van wetenschap en techniek leren onze leerlingen al samenwerkend aspecten die samenhangen met wetenschap en techniek te onderzoeken, te ontdekken en te ontwerpen.

4.3 ONDERWIJSTIJD

Ons onderwijs is zo ingericht dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doorlopen. In de acht aaneensluitende schooljaren ontvangen onze leerlingen minimaal 7.520 klokuren onderwijstijd, de urennorm.

Als school hebben wij gekozen voor een continuooster met vijf gelijke schooldagen voor groep 1 t/m 8. Voor alle leerlingen start de schooldag op maandag t/m vrijdag om 8.30 uur en duurt de schooldag tot 14.00 uur. Daarnaast kunnen kinderen gebruikmaken van een verlengde schooldag. Wij lichten dit verder toe in onze schoolgids.

4.4 VEILIGHEID EN WELBEVINDEN

Een school moet een veilige plek zijn. Een veilige leeromgeving is noodzakelijk voor een goede ontwikkeling van leerlingen. Ook is een veilige omgeving nodig voor leerkrachten en andere medewerkers van de school. Zij moeten naar behoren en met plezier hen werk kunnen doen. Wij bevorderen daarom proactief een veilige en sociale omgeving voor onze leerlingen en onze medewerkers. Onze school werkt met de methode Vreedzame School om de sociale competenties van de leerlingen te versterken en het pesten tegen te gaan. De lessen sociaal-emotionele ontwikkeling staan in het teken van de ontwikkeling van goed (passend) gedrag. Iedere groep krijgt op De Pendinghe een sociale training Rots & Water.

Onze school brengt minimaal jaarlijks de veiligheidsbeleving van leerlingen in kaart. Hiervoor maken wij gebruik van de vragenlijst van cito Leerling in Beeld en de vragenlijst met betrekking tot leerlingtevredenheid van Vensters. De vergaarde gegevens zijn toegankelijk voor de onderwijsinspectie. Deze jaarlijkse vragenlijsten zijn dusdanig vormgegeven dat deze inzicht geven in het algehele welbevinden van de leerlingen op school, meer specifiek in de ervaren sociale veiligheid op school en in de mate waarin leerlingen te maken hebben met aantasting van de sociale veiligheid. Eens per twee jaar vragen we ouders, middel een vragenlijst aan te geven hoe zij het schoolklimaat ervaren. De uitkomsten van de ouder- en leerlingenvragen gebruiken wij om ons veilige schoolklimaat te versterken. De resultaten worden teruggekoppeld aan ouders en leerlingen. Het rapportcijfer van het leerlingtevredenheidsonderzoek, waarin het met plezier naar school gaan en de ervaringen van de lessen binnen de groep worden beoordeeld, van het afgelopen jaar komt neer op een 8,2.

In het schoolveiligheidsplan staat beschreven hoe we zorgen voor de sociale, psychische en fysieke veiligheid van onze leerlingen en medewerkers van de school. In het plan staat onder andere concreet beschreven hoe we onveilige situaties op school voorkomen, welke gedragsregels we hanteren, op welke wijze we incidenten registeren, hoe we pesten tegengaan en wie dit beleid coördineert en als aanspreekpunt fungeert, de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, de naam van onze vertrouwenspersoon en de aandachtsfunctionaris, hoe we omgaan met grensoverschrijdend gedrag en de wijze waarop de veiligheid in schoolgebouw wordt gemeten en eventueel wordt aangepast. Het schoolveiligheidsplan is te vinden op onze website en in te zien op school.

De school probeert incidenten en ongevallen te voorkomen. Er zijn school- en klassenregels. Deze regels worden ook daadwerkelijk gehanteerd. De school beschikt over een registratiesysteem, Esis. De leraar registreert hier incidenten. Naast de incidentenregistratie beschikt de school over een ongevallenregistratie. De intern begeleiders analyseren jaarlijks de gegevens en stellen, in overleg met de directie, verbeterpunten vast.

4.5 GELIJKE KANSEN

4.5.1 VVE en taalbeleid ten aanzien van taalachterstanden

Onze school biedt een programma gericht op voor- en vroegschoolse educatie (VVE). We bieden extra aandacht aan de taalontwikkeling en zorgen ervoor dat kleuters zich op een breed terrein kunnen ontwikkelen. Op deze manier geven we de kinderen op een speelse wijze een goede start. We werken in het VVE-programma binnen onze Vensterschool samen met de kinderopvang van SKSG en de peuteropvang van KidsFirst. Om te zorgen voor een doorgaande lijn is er overleg over het onderwijsaanbod, het educatief handelen en de zorg en begeleiding. In geval van plaatsing op onze school is er sprake van een warme overdracht.

Onze visie op onderwijs aan het jonge kind

Om de brede ontwikkeling van kleuters te stimuleren vindt het onderwijs plaats in een veilige, rijke, krachtige en betekenisvolle speel- en leeromgeving. Dit vindt plaats binnen en buiten de school. Relatie, competentie en autonomie van de leerling, ouder en leerkracht staan voorop.

De SLO doelen worden vastgelegd in een jaarplanning en meegenomen in het thematisch aanbod. Het planmatig observeren en evalueren geeft een totaalbeeld van de ontwikkeling van de leerlingen. Dit beeld wordt besproken met de intern begeleider, ouders en eventuele specialisten.

Vanuit de eigenheid van de leerling krijgt de leerling, passend bij de ontwikkeling, vrijheid in de planning van activiteiten, keuze van materialen en bronnen. De leerkracht stimuleert hierbij de interactie tussen de leerlingen. In samenspraak met de leerkracht wordt zowel het eindproduct als het proces besproken.

Leerinhouden worden bepaald door de leerkracht, naar aanleiding van vraag en interesse van de leerling. Vanuit een betekenisvolle thematische samenhang, welke duidelijk zichtbaar is in de speel- leeromgeving.

Het stimuleren van intrinsieke motivatie en een onderzoekende houding, middels het maken van eigen spelmaterialia en gebruik maken van spelmaterialen uit de echte wereld, staat hier ten grondslag aan. Leerlingen doorlopen in hun eigen tempo dit aanbod, waarbij de leerkracht hoge verwachtingen heeft. Leerlingen die meer aankunnen of achterstand hebben krijgen een passend aanbod (aanvullend of remediërend).

Het aanbod van doelen sluit aan op de beginsituatie van de leerlingen. Doelen kunnen per leerling, vanwege onderwijsbehoeften en/of niveau verschillen. De leerling wordt actief betrokken bij het stellen en het behalen van de doelen. Hierbij geeft de leerkracht instructie waar het nodig is en laat leerlingen ontdekken waar mogelijk.

In de speel- / leeromgeving richt men zich op taal, rekenen, motoriek, spel, creativiteit en de sociaal-emotionele ontwikkeling. Waarbij de nadruk ligt op het aanbieden van taal- en rekenactiviteiten.

In onze onderbouw werken we ontwikkelingsgericht. De cognitieve ontwikkeling stimuleren we in het spel van de kinderen. De spelontwikkeling staat centraal. Om dit te bereiken wordt er opbrengstgericht (planmatig en doelgericht) gewerkt, een rijke leeromgeving creëren en afstemming tussen voorschool- en basisschool realiseren. De (emotionele) veiligheid en het vergroten van zelfvertrouwen staat voorop. Het hoofddoel is dat kinderen bij de entree van de basisschool sociaal en emotioneel vrij zijn en dat aan alle voorwaarden is voldaan zodat het kind kan leren en de overstap naar groep 3 kan maken.

4.5.2 Verlengde schooldag

De Pendinghe organiseert samen met drie andere scholen in de Vensterwijk SPT verrijkte schooldagen met als doel onze leerlingen meer kansen te bieden. Hiermee bieden we onze leerlingen extra onderwijstijd waarin zij op een positieve manier hun talenten ontdekken en zich verder ontwikkelen op verschillende leergebieden. Daarnaast is het aanbod tevens gericht op het vergroten van de vaardigheden van de leerlingen met betrekking tot sociaal-emotionele ontwikkeling, burgerschap, creativiteit, enzovoorts. Hiermee wordt hun basis verstevigd, ontwikkelen onze leerlingen een positiever zelfbeeld en vergroten zij hun rugzak met kennis en vaardigheden. Hierdoor worden hun kansen op een succesvolle start in het voortgezet onderwijs en uiteindelijk het vinden van een passende baan vergroot.

We bieden al onze leerlingen na schooltijd verschillende activiteiten die door onze verlengde schooldagcoördinator, in samenwerking met verlengde schooldagcoördinatoren van andere scholen in de wijk, worden georganiseerd.

4.5.3 Brugfunctionaris

De Pendinghe is een school met een brugfunctionaris. De brugfunctionaris slaat de brug tussen school, kind en het gezin en zorgt ervoor dat alle kinderen mee kunnen doen en hun talenten kunnen ontwikkelen. De brugfunctionaris heeft een taak in het vroegtijdig signaleren van problemen in de thuissituatie, speelt hierop in en werk daarmee preventief. Onze brugfunctionaris is daarnaast actief in het betrekken van ouders bij wat er leeft op school en het ondersteunen van het leren van hun kind op school en thuis. Zij stimuleert het educatief partnerschap. Bijvoorbeeld door ouders leerstofbegeleiding in groepsverband te geven (bv 'Wat leert mijn kind deze week') of gewoon door ouders uit te nodigen voor koffieochtenden. Zo zorgt zij ervoor dat ouders meeleven met wat er op school gebeurt en zo het leren kunnen ondersteunen. Ook kan de brugfunctionaris met ouders praten over mogelijke banen of vrijwilligerswerk zodat ze ook zichzelf kunnen ontwikkelen. Want een ouder die werkt is een andere ouder. Tevens werkt de brugfunctionaris als verbinder integraal samen met instellingen in de wijk die met dezelfde ouders en kinderen werken, zoals het Wij- team en voorschoolse instellingen.

Grote waarde van de brugfunctionaris is dat zij de hele basisschoolperiode (en soms zelfs daarna) betrokken blijft bij een gezin. Zij ziet ouders regelmatig en bouwt zo aan een duurzame relatie. Een relatie gebaseerd op aandacht en vertrouwen. De brugfunctionaris komt bij gezinnen thuis en ondersteunt ouders ook op financieel gebied. Bijvoorbeeld door te wijzen op mogelijkheden voor financiële vergoeding of andere ondersteuning (Leergeld, Stichting Present, Humanitas, Sport-en Cultuurfonds, aanvraag Voedselbank). Hiermee zetten we in op kansengelijkheid.

Om zich te kunnen ontwikkelen is het voor kinderen belangrijk dat ze erbij horen en mee kunnen doen. De beste omgeving daarvoor is een sterk en veilig sociaal netwerk. Een netwerk waarbinnen ouders, professionals en andere betrokkenen uit de sociale omgeving samenwerken om kinderen zo goed mogelijk te ondersteunen bij het spelen, werken en leren. Ook hierin kan de verbindende kracht van de brugfunctionaris een waardevolle bijdrage leveren. Om kinderen echt te helpen moet de hele omgeving, het hele systeem meegenomen worden. De 'brugger' heeft contact met alle instellingen, kent de mensen en de mogelijkheden en kan zo de juiste bruggen slaan.

4.5.4 Kansrijk adviseren PO naar VO

Het schooladvies van de basisschool is leidend bij de overgang van leerlingen naar het voorgezet onderwijs. We streven naar een schooladvies dat recht doet aan de talenten, ontwikkeling en capaciteiten van de leerling. Het schooladvies mag bestaan uit één schoolsoort of uit twee naastgelegen schoolsoorten. Het eerste wordt een enkelvoudig schooladvies genoemd, bijvoorbeeld vmbo-bb. Het tweede is een meervoudig schooladvies, bijvoorbeeld vmbo-t/havo.

Het schooladvies is geen momentopname, maar is gebaseerd op een breed inzicht in de ontwikkeling van het kind. De gehele schoolloopbaan van de leerling is relevant bij de totstandkoming van het schooladvies.

De leerlingen ontvangen tussen 10 en 31 januari hun voorlopig schooladvies. Uiterlijk 24 maart ontvangen leerlingen en ouders het definitieve schooladvies. Wij gebruiken de volgende bronnen bij de totstandkoming van het schooladvies:

- Groei in methodegebonden toetsen
- Resultaten op cito midden- en eindtoetsen van groep 6 t/m groep 8 (Plaatsingswijzer)
- Doorstroomtoets groep 8

De verwachtingen die leerkrachten hebben van leerlingen zijn bepalend voor de houding richting en interactie met leerlingen. Hoge verwachtingen dragen bij aan het creëren van een schoolomgeving die leerlingen de gelegenheid geeft zich optimaal te ontplooiën. 'Hoge verwachtingen' gaan niet om 'iedere leerling op het hoogste niveau' of 'hoger is beter', maar om 'iedere leerling op zijn hoogste niveau'. Dit draait feitelijk om het hebben van een realistische en optimistische verwachting van het kind. We zijn ons bewust van de invloed hiervan op de leermogelijkheden van leerlingen. Om tot een kansrijk schooladvies te komen geven we het schooladvies vanuit meerdere perspectieven vorm. Het advies wordt in overleg tussen de leraren van de bovenbouwgroepen en de intern begeleiders opgesteld. Ouders worden in de schoolgids en bij aanvang van het schooljaar geïnformeerd over de procedure.

Wij maken gebruik van de warme overdracht naar het VO om zo bij te dragen aan een kansrijke start in het VO.

Hoofdstuk 5 Begeleiding en ondersteuning: hoe volgen we onze leerlingen?

5.1. ZICHT OP ONTWIKKELING

De school verzamelt vanaf binnenkomst systematisch informatie over de kennis en vaardigheden van leerlingen. Dit doet de school op alle domeinen die voor het onderwijs van belang zijn. Het verzamelen van (toets)informatie gebeurt systematisch en zorgvuldig en voor de kennisgebieden taal en rekenen/wiskunde met behulp van de methodetoetsen en het LVS van cito Leerling In Beeld. We streven ernaar dat iedere leerling zich ononderbroken kan ontwikkelen en ontplooien. Omdat we te maken hebben met verschillen, moet het onderwijsleerproces zo ingericht worden, dat dit ook mogelijk is. Onze leraren zorgen ervoor, dat ze hun leerlingen goed kennen en ze volgen hun cognitieve- en sociaal-emotionele ontwikkeling nauwkeurig met behulp van Leerling In Beeld. Omdat we opbrengstgericht werken vergelijken we de uitkomsten van toetsen met onze doelen (normen/verwachtingen). Waar nodig stellen we het lesgeven of het aanbod bij, en waar nodig geven we de leerlingen extra ondersteuning.

Op onze school volgen leraren de ontwikkeling van leerlingen voortdurend. Wanneer ook in het dagelijks handelen blijkt dat individuele of groepen leerlingen niet genoeg lijken te profiteren van het onderwijs analyseren we waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn.

Minimaal twee keer per jaar vinden er groepsbesprekingen tussen de leraar en de intern begeleider plaats. Na de midden- eindtoetsen van het cito wordt de groep volgens de HGW-cyclus besproken. Tijdens de groepsbesprekingen komen aan de orde: de ontwikkeling van de groep als geheel, het leraargedrag, de ontwikkeling van de subgroepen (basis-plus-instructie) en de ontwikkeling van individuele leerlingen. De afspraken naar aanleiding van het overleg worden vastgelegd en gemonitord in het groepsplan.

5.2 AFSTEMMING EN DIFFERENTIATIE

Leerlingen hebben verschillende niveaus en onderwijsbehoeften. Het onderwijs moet gericht zijn op de verschillen tussen leerlingen. Differentiatie is de wijze waarop een leerkracht met de verschillen tussen leerlingen omgaat en daarop zijn of haar onderwijs afstemt. Het doel is om tegemoet te komen aan de verschillende leerbehoeften van alle leerlingen. Op die manier worden de leermogelijkheden van alle leerlingen in de klas vergroot en kunnen de leerlingen een bepaald niveau behalen.

Op de Pendinghe werken we met het Activerende Directe Instructie Model (ADIM). Hiervoor hebben we een kwaliteitskaart op school. Bij het ADIM wordt de nadruk gelegd op het activeren van leerlingen. Daarnaast wordt er gedifferentieerd op drie niveaus, te weten: basis-, verlengde instructie- en plusniveau.

Naast deze niveaus zijn er leerlingen die op een eigen niveau werken. Deze leerlingen werken op een eigen leerlijn en hebben een individueel handelingsplan en een ontwikkelingsperspectief (OPP). Het OPP beschrijft welke leerstof die leerling krijgt aangeboden en welke begeleiding en ondersteuning de school aanbiedt. Tevens vermeldt het OPP de doelen m.b.t. de specifieke vakken en de aanpak van de leraar (afstemming). Het OPP wordt twee keer per jaar geëvalueerd.

5.3 SCHOOLONDERSTEUNINGSPROFIEL (SOP): BASIS EN EXTRA ONDERSTEUNING

Binnen Passend Onderwijs wordt gesproken over de zogenaamde basisondersteuning en extra ondersteuning. Preventieve en lichte curatieve interventies vallen binnen de basisondersteuning. Binnen onze school gaat het dan om:

- Inzet Vreedzame school (preventief)
- Inzet externen
- Opstellen + uitvoeren handelingsplannen
- Het voeren van kind gesprekken
- Het uitvoeren van kortdurende interventies
- Het aanbieden van een arrangement – Cedin- Kentalis- KCOO

Wanneer we het vermoeden hebben dat een leerling extra ondersteuningsbehoefte heeft, gaan we dit in overleg met ouders onderzoeken. Voor onze school is het mogelijk om een beroep te doen op de ambulante begeleiders en/of orthopedagogen van het Kenniscentrum Openbaar Onderwijs Groningen (KCOO).

Onze school heeft een Schoolondersteuningsprofiel (SOP) opgesteld. In dit profiel geven wij aan hoe de basis- en extra ondersteuning en begeleiding er bij ons uit ziet. Ons ondersteuningsprofiel is niet statisch en vastomlijnd. We vinden het belangrijk om elk jaar de balans op te maken en aan te geven welke ondersteuning wij kunnen bieden. De nadruk ligt op maatwerk, want de ene leerling is de andere niet. Bovendien vraagt niet elke leerling met een specifieke ondersteuningsbehoefte hetzelfde ondersteuningsaanbod. Ons volledige ondersteuningsprofiel is te vinden op onze website en in te zien op school.

5.4 HOE HANDELEN WE ALS PASSEND ONDERWIJS BIJ ONS NIET (MEER) LUKT

Passend onderwijs legt een zorgplicht bij scholen. Dat betekent dat scholen ervoor verantwoordelijk zijn om alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een goede onderwijsplek te bieden. Hiervoor werken reguliere en speciale scholen samen in samenwerkingsverbanden.

We willen ervoor zorgen dat elk kind een passende plek en passend onderwijs krijgt. Ook als het kind extra begeleiding en ondersteuning nodig heeft. Deze verplichting voor scholen heet zorgplicht.

De zorgplicht geldt voor kinderen die al op school zitten en kinderen die (schriftelijk) worden aangemeld.

Wanneer er getwijfeld wordt of de school het passend onderwijs kan bieden aan een leerling, wordt een zorgvuldige afweging gemaakt. In deze afweging zijn onder andere de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling, de omvang en samenstelling van de groep en de ervaring en deskundigheid van het team aan de orde.

Als het op onze school niet (langer) lukt om een passend onderwijsaanbod te realiseren gaan we in overleg met het KCOO en ouders om andere mogelijkheden te bespreken. Dit kunnen zijn:

- Een andere basisschool;
- Een school voor speciaal basisonderwijs;
- Een school voor speciaal onderwijs.

Onze school kan een leerling niet (meer) voldoende bieden, als:

- De (extra) ondersteuning die de school kan bieden, niet (meer) tegemoet komt aan de onderwijsbehoeften van de leerling;
- De (extra) ondersteuning zoveel aandacht vereist, dat er sprake is van verstoring van het onderwijsproces van andere leerlingen;
- Er sprake is van verstoring van de rust en orde op school.

5.5 DOELSTELLING OP HET GEBIED VAN ONZE BEGELEIDING EN ONDERSTEUNING

Wij vinden dat elk kind recht heeft op goed en passend onderwijs. In beginsel zijn wij het eens met de stelling dat zo veel mogelijk kinderen regulier primair onderwijs moeten kunnen volgen. Wij realiseren ons dat we een zorgplicht hebben. Onze school richt zich op het geven van basisondersteuning en in enkele gevallen op het geven van extra ondersteuning. In ons SOP hebben we beschreven welke ondersteuning we wel en niet kunnen geven.

We stemmen ons onderwijs en ons onderwijsaanbod af op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. We werken handelingsgericht (HGW), met groepsplannen. Alle leraren beschikken over een groepsoverzicht met daarop de kenmerken van hun leerlingen. Op basis daarvan stellen de leraren twee keer per jaar een groepsplan op. In het groepsplan onderscheiden we de basisgroep, de plusgroep (verdiept arrangement) en de instructiegroep (intensief arrangement). De leraren stemmen hun instructie, het aanbod en de tijd af op de kenmerken van de leerlingen in een groep. Ze dragen er op deze manier zorg voor, dat de leerlingen zich ononderbroken kunnen ontwikkelen en dat het onderwijs wordt afgestemd op groepjes leerlingen en leerlingen individueel.

Wanneer het nodig is om een leerling een eigen leerlijn te geven, omdat het niveau van de leerling afwijkt van de leeftijdsgenoten, schrijven we een ontwikkelingsperspectief (OPP). Het OPP beschrijft welke leerstof die leerling krijgt aangeboden en welke begeleiding en ondersteuning de school aanbiedt. Tevens vermeldt het OPP de doelen m.b.t. de specifieke vakken en de aanpak van de leraar (afstemming). Het OPP wordt twee keer per jaar geëvalueerd.

Hoofdstuk 6 Ons stelsel van kwaliteitszorg: hoe zorgen we voor goed onderwijs?

6.1 STELSEL VAN KWALITEITSZORG OP BOVENSCHOOLS NIVEAU

In de Wet Onderwijstoezicht is vastgelegd dat de opbrengsten van een school door de Inspectie van het Onderwijs worden beoordeeld. Hierbij wordt gekeken naar het schoolplan, de leerresultaten en ontwikkeling van leerlingen, de veiligheidsmonitor en het (financieel) jaarverslag. Aan de hand van diverse instrumenten (zoals tevredenheidsenquêtes, lesobservaties, analyse administratiesysteem) monitoren, analyseren en evalueren we de resultaten en processen. Op deze manier krijgt de school, het College van Bestuur en de Inspectie van het Onderwijs inzicht in de kwaliteit van het onderwijs.

Het schoolbestuur is eindverantwoordelijk voor de kwaliteit van ons onderwijs. Het College van Bestuur heeft zicht op de kwaliteit van alle scholen door het systematisch voeren van kwaliteitsdialogen over de basiskwaliteit, de resultaten, opbrengsten en de eigen ambities van de school. Daarnaast werkt het College van Bestuur vanuit een strategische koers die in alle scholen van Openbaar Onderwijs Groningen herkenbaar is.

Het College van Bestuur zorgt naast de kwaliteitszorg op bovenschools niveau voor een kwaliteitscultuur waarin successen worden gevierd, er ruimte is om onderling feedback te geven en ontwikkelpunten met elkaar worden gedeeld.

6.2 KWALITEITSZORG OP SCHOOLNIVEAU

Kwaliteit is het fundament van ons onderwijs. De Inspectie van het Onderwijs heeft een kader gesteld voor de basiskwaliteit waaraan elke school dient te voldoen. Daarbij hebben wij de ambitie om kwalitatief hoogstaand onderwijs te bieden.

Om een hoge kwaliteit van onderwijs te kunnen leveren is het van belang dat de basis op orde is. We stellen een schoolplan op, met onze ambities een (verbeter)doelen. Uit het schoolplan volgt een jaarplan dat met het team en MR wordt geëvalueerd. Daarvan wordt een (jaar)verslag opgesteld.

We hanteren het zogenaamde plan-do-check-act model (zie afbeelding).

Dat vraagt om continue aandacht

voor de monitoring van de basiskwaliteit en het werken aan het behalen van ambitieuze doelen. We checken jaarlijks onze (basis)kwaliteit, met diverse instrumenten (zoals lesbezoeken icm ontwikkelingsgesprekken en tevredenheidsenquêtes, lesobservaties, analyse onderwijsresultaten). De uitkomsten worden ook gebruikt om te bekijken in welke mate de ambities en doelen uit het school- en jaarplan zijn bereikt. Daar waar nodig nemen wij verbetermaatregelen om de kwaliteit te verbeteren en/of verhogen.

6.3 KWALITEITSCULTUUR

Op onze school heerst een professionele schoolcultuur. We stimuleren deze cultuur op diverse fronten. Allereerst voeren we in ons onderwijsteam verschillende kwaliteitsdialogen om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. In deze dialoog komt de eigen visie van de school, de ambities, de kwaliteit van ons handelen, de reflectie daarop en het leren van elkaar continue aan de orde. De gedeelde visie en gezamenlijke ambitie in de school dragen bij aan het ontwikkelen van een professionele kwaliteitscultuur.

Het hele team geschoold wordt op onderwijskundige thema's passend bij de ambities en doelen. We hebben op onze school margedagen en teambijeenkomsten ingeroosterd voor studiedagen. Daarnaast zitten de meeste leerkrachten in een werk- of ontwikkelgroep die een actieve bijdrage levert aan de ontwikkeling en uitvoering van het onderwijskundig beleid op school.

Een belangrijk speerpunt is de ontwikkeling van de leerkracht tot een nog betere leerkracht. Daartoe legt het managementteam regelmatig lesbezoeken af en worden er ontwikkelingsgesprekken gevoerd. We stimuleren daarbij de leerkracht om eigen ontwikkeldoelen te formuleren. Deze ontwikkeldoelen vormen een belangrijk onderdeel in de gesprekkencyclus. Ook stimuleren we collega's om op regelmatige basis bij elkaar te kijken en feedback te geven.

De kwaliteitscultuur heeft uiteindelijk tot doel om het gesprek over onderwijs en organisatie te stimuleren, zowel op formeel (gesprekkencyclus en studiedagen) als informeel. Kwaliteitszorg is zo een gezamenlijk aandachtspunt van de teamleden en de schoolleiding.

6.4 VERANTWOORDING EN DIALOOG

Als school werken wij systematisch en cyclisch aan de kwaliteit van ons onderwijs en leggen we daarover ook verantwoording af aan het College van Bestuur en (externe) stakeholders. De focus ligt daarbij altijd op het ontwikkelen van goed onderwijs, de eigen reflectie daarop en het leren van elkaar.

Ieder jaar stellen we een jaarplan op waarin we ook onze verbeter- en/of ontwikkelpunten opnemen. Het jaar sluiten we af met een jaarverslag waarin we verantwoording afleggen aan de MR en het College van Bestuur voor wat betreft de realisatie van onze verbeterdoelen en de behaalde resultaten. Daarnaast nemen we tevredenheidspeilingen af bij ouders en leerlingen en verantwoorden wij ons in de schoolgids en op de website www.scholenopdekaart.nl.

6.5 LEERLINGENPARTICIPATIE EN OUDERBETROKKENHEID

Om onze visie op burgerschap uit te dragen en waar te maken, betrekken wij onze leerlingen actief bij onze school. Dit betekent dat we naar hen luisteren, hen in de gelegenheid stellen om hun stem te laten horen en ze de ruimte te geven om een mening te geven over onze school en ons onderwijs. De leerlingenparticipatie binnen ons school wordt op de volgende wijze vormgegeven:

Leerlingenraad

Onze school heeft een leerlingenraad die bestaat uit zes leerlingen uit de bovenbouw. Aan het begin van het schooljaar wordt in elke bovenbouwgroep een verkiezing gehouden, zodat er één vertegenwoordiger per groep in de leerlingenraad plaats kan nemen. De raad wordt aangestuurd door twee leerkrachten van de school. In de leerlingenraad wordt gesproken over zaken die op school leven zoals: gezond eten, het schoolplein, schone wc's en duurzaam omgaan met materiaal.

Kinderen leren in de praktijk hoe het is om als vertegenwoordiger van een groep samen met andere kinderen plannen te maken en uit te voeren voor de school.

Leerlingtevredenheidsenquête

De school voert jaarlijks een leerlingtevredenheidsenquête uit. De resultaten van de peiling nemen we mee in het evalueren van ons beleid en onderwijs. De resultaten publiceren we op Scholen op de kaart.

Mediatoren

Vanuit de Vreedzame school werken wij met mediators. Aan het eind van groep 7 worden de kinderen opgeleid tot mediator. Dit doen ze door onder schooltijd een cursus te volgen. Hier horen ook stages en een examen bij. De leerlingen van groep 8 zijn voor een heel schooljaar mediator op school. Ze zijn tijdens de grote pauze van de groepen 3, 4 en 5 aanwezig op het plein en veld om in de gaten te houden hoe de pauze verloopt. Bij (kleine) conflicten helpen zij middels een stappenplan de kinderen van de middenbouw een oplossing te vinden.

Onze school vindt het belangrijk om met ouders samen te werken. We willen daarbij zo laagdrempelig mogelijk zijn. Als ouder kun je op diverse manieren participeren en inspraak hebben binnen onze school:

Medezeggenschapsraad

Onze school heeft een Medezeggenschapsraad (MR). Onze MR bestaat uit zeven leden, waarvan vier leden ouders van de school zijn. De MR overlegt met de directie over de belangrijke schoolontwikkelingen en besluiten die de directie en/of het College van Bestuur wil nemen. Op zijn beurt kan de MR elk standpunt die zij heeft ten allen tijde kenbaar maken aan de directie of het College van Bestuur. De MR overlegt met het College van Bestuur over onderwerpen zoals:

Ouderraad

De ouderraad (OR) is een vertegenwoordiging van de ouders. De ouderraad helpt onder meer bij het organiseren van evenementen zoals vieringen en sport- en speldagen.

Oudertevredenheidsenquête

De school voert eens in de twee jaar een oudertevredenheidsenquête uit. De resultaten van de peiling nemen we mee in het evalueren van ons beleid en onderwijs. De resultaten publiceren we op Scholen op de kaart.

Ouderbeleidsplan

De Pendinghe heeft in 2020 een ouderbeleidsplan opgesteld. Onze school heeft hierin de ambitie beschreven om, samen met de vensterschoolpartners en de professionals in de wijk, de onderlinge samenwerking met ouders/verzorgers te versterken om zo de doorgaande lijn verder vorm te geven. We hebben geconstateerd dat de coronajaren hieraan helaas niet hebben bijgedragen.

Ouders/verzorgers doen ertoe. Onze school vindt de samenwerking met ouders/verzorgers van groot belang. Samenwerking leidt tot een betere ontwikkeling van het kind en tot betere leerprestaties. We vinden het belangrijk dat we op een respectvolle manier met elkaar omgaan.

Vanuit onze maatschappelijke verantwoordelijkheid bieden wij ouders/verzorgers de mogelijkheid om actief te participeren in de school.

Op onze school is een brugfunctionaris die zich inzet voor de ondersteuning van ouders/verzorgers. Zij vormt een verbindende schakel tussen de wereld thuis en de wereld op school.

Op De Pendinghe willen we graag effectiever samenwerken met ouders en verzorgers, daarom hebben we hiervoor een Leer- en Ontwikkelteam (LOT) samengesteld. Dit LOT zal zich bezighouden met het versterken van de relatie school – ouders.

Hoofdstuk 7 Personeelsbeleid: hoe zorgen we voor deskundig personeel?

7.1 INTEGRAAL PERSONEELSBELEID

Zonder medewerkers geen organisatie, geen onderwijs

Onze medewerkers dragen met elkaar bij aan alle facetten van de kwaliteit van ons primaire proces, het onderwijs. Hierbij gaan we uit van de principes van een lerende organisatie en het benutten van talenten. Van iedere medewerker en leidinggevende wordt vakinhoudelijke professionaliteit, passend leiderschap, duurzame inzetbaarheid en samenwerking verwacht. Het is vanzelfsprekend dat wordt geïnvesteerd in de medewerkerslevensloopbaan. De directeur is verantwoordelijk voor de uitvoering van het personeelsmanagement.

Binnen Openbaar Onderwijs Groningen is het plan [‘Samen werken aan strategisch HRM 2022-2024’](#) vastgesteld. Aan dit plan is het [‘Meerjarenplan HR’](#) gekoppeld. Hierin zijn de volgende strategische HR-thema’s opgenomen: professionaliseren en ontwikkelen, duurzame inzetbaarheid, opbouw personeel en organisatie en optimalisatie personele processen.

Hoe werkt onze gesprekkencyclus?

Wat betreft de gesprekkencyclus is de afspraak dat de medewerker minimaal één keer per jaar een formeel gesprek voert met de leidinggevende. Dit gesprek gaat over zowel het functioneren van de medewerker als over resultaat- en ontwikkelafspraken. Daarnaast reflecteert de medewerker minimaal één keer per jaar op eigen functioneren met behulp van een portfoliodocument. De medewerker vraagt ook feedback aan anderen op het eigen functioneren met behulp van een geobjectiveerd evaluatie-instrument. De leidinggevende legt minimaal één lesbezoek per jaar af.

Meerdere scholen spreken niet van een gesprekkencyclus, maar hebben de professionele dialoog ingevoerd. Hierbij is het belangrijk dat kan worden aangetoond dat sprake is van een cyclische professionele dialoog. Hierin borgen we dat de medewerker gezien wordt, dat er feedback en reflectie plaats vindt en dat we zicht hebben op zowel individuele als teamontwikkeling.

Evenredige vertegenwoordiging vrouwen in leidinggevende posities bij Openbaar Onderwijs Groningen

Per 1 januari 2022 heeft het kabinet maatregelen afgekondigd voor meer vrouwen in leidinggevende posities. Het doel van de maatregelen is een betere man-vrouwverhouding in de top van (semi)publieke organisaties. Dit past bij een inclusieve arbeidsmarkt waarin iedereen gelijkwaardig is. Het startdoel is 33% en het einddoel is een wettelijk streefcijfer van een 50/50 man-vrouwverdeling in 2027.

De verdeling man-vrouw op managementposities (College van Bestuur, rectoren, teamleiders VO, directeuren, adjunct-directeuren PO en managers van het Ondersteuningsbureau tezamen) binnen Openbaar Onderwijs Groningen is op 1 januari 2023 45,4% man en 54,6% vrouw. Openbaar Onderwijs Groningen voldoet hiermee ruimschoots aan het startdoel en het streefcijfer.

7.2 PROFESSIONALISERINGS- EN SCHOLINGSBELEID

Professionalisering en personeelsontwikkeling is gekoppeld aan de organisatiedoelstellingen van Openbaar Onderwijs Groningen. Het ondersteunt de doelen in de schoolplannen van de individuele scholen. Dit is vastgelegd in het 'Strategisch Professionaliseringplan' (herijkt plan 1 augustus 2023). Elke school stelt jaarlijks een scholingsplan. Hierin staan de bovenschoolse en individuele leeractiviteiten. Ook zijn de leeractiviteiten voor het team opgenomen in dit plan. Het scholingsplan wordt jaarlijks geëvalueerd en aangepast. Van onze medewerkers wordt regie op het eigen leerproces verwacht. Leidinggevend en ondersteunen en faciliteren dit proces. Alle medewerkers voldoen aan de wettelijke eisen die aan hun beroep worden gesteld, of zijn hiervoor in opleiding.

We stimuleren en faciliteren diverse professionele leergemeenschappen en kennisnetwerken. Denk hierbij aan activiteiten vanuit de Onderzoeksagenda, het primoraat, het High Potential Programma, IB-leernetwerk, Preventiecafé voor de preventiemedewerkers, IT-coördinatoren en administratieve medewerkers PO. We breiden dit in komende planperiode uit met een netwerk adjunct-directeuren PO/SO en vertrouwenspersonen PO/SO.

Verwachting voor de toekomst

De ambities die we hebben in een steeds veranderende omgeving vragen een continue ontwikkeling van de organisatie en daarmee van alle medewerkers. Veranderprocessen vereisen een professionele cultuur. Dit doet een stevig appél op leiderschap. Nieuwe leidinggevend en volgen een bovenscholings inductieprogramma, inclusief meerjarige intervisie. Ook worden er gezamenlijke managementdagen georganiseerd voor directeuren.

De ambitie is dat elke school binnen Openbaar Onderwijs Groningen per 1 augustus 2024 een meerjarig inductieprogramma heeft voor leerkrachten in opleiding, startende leerkrachten en nieuwe medewerkers.

De professionele cultuur is gemeten in het Medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) 2021. In 2023 en 2025 komt er een vervolg op het MTO.

7.3 ORGANISATIE EN INRICHTING VAN HET TEAM

Het team van de Pendinghe bestaat uit 43 medewerkers. De opbouw van het personeelsbestand is als volgt:

- 23 groepsleerkrachten	- 1 vakleerkracht muziek
- 10 onderwijsassistenten / leraarondersteuners	- 3 internbegeleiders
- 3 vakleerkrachten bewegingsonderwijs	- 1 brugfunctionaris
	- 1 administratief medewerker
	- 1 directeur

Verder zijn een vaktherapeut, een logopedist, een gedragspecialist en een orthopedagoog aan de school verbonden.

Het team is verdeeld over verschillende bouwen, te weten een onder-, midden en bovenbouw. Daarnaast kunnen de collega's van de twee NT2-groepen ook als subteam beschouwd worden.

Het managementteam (MT) van de Pendinghe wordt gevormd door de directeur, de intern begeleiders en de coördinatoren van de bouwen.

Hoofdstuk 8 Onze randvoorwaarden: hoe organiseren we ons onderwijs?

8.1 COMMUNICATIE

Het is van belang dat ouders en verzorgers zich betrokken voelen bij de school en dat hun inbreng gewaardeerd wordt. Wederzijds respect tussen ouders en leerkrachten is hier een belangrijke voorwaarde.

Ouders zijn betrokken bij de ontwikkeling van hun kind. De opvoeding thuis en op school hebben met elkaar te maken. De belangstelling, betrokkenheid en de daadwerkelijke hulp van ouders verhoogt het succes van de kinderen op school. We zien het als een pedagogisch partnerschap. Daarnaast weten we dat ouders graag willen participeren op school om zo het team te helpen om allerlei activiteiten voor de kinderen mogelijk te maken. Wel merken we dat ouders hierbij vaak over een drempel moeten worden geholpen. De komende schoolplanperiode gaat het Leer- Ontwikkelteam Samenwerken met ouders opzoek naar een wijze waarop we tot een goede samenwerking kunnen komen.

Ouders worden door de school geïnformeerd op de volgende manieren:

We houden ouders in de eerste plaats op de hoogte door middel van direct contact. Aanvullend wordt de School App van Social Schools gebruikt. Het voorziet onder andere in de volgende informatie:

- Berichten (en foto's) van de groepsleerkracht aan de ouders van de groep;
- Berichten van de school aan alle ouders;
- Activiteitenkalender van de school;
- Een kalender voor de groep met daarin bijvoorbeeld excursies;
- Spoedberichten (calamiteiten);
- De mogelijkheid voor ouders / verzorgers om eigen gegevens gemakkelijk te beheren;
- Groepsgegevens van de groep

Bij aanvang van elk schooljaar ontvangen ouders en verzorgers ook de nieuwe Info-wijzer. Hierin staan allerlei organisatorische zaken vermeld, zoals de vakanties en margedagen, de gymnastiektijden, de groepsindeling en de school- en pleinregels.

8.2 ICT IN HET ONDERWIJS EN DIGITALE GELETTERDHEID

Technologie speelt een steeds grotere rol in het onderwijs. Leerkrachten en leerlingen maken veel gebruik van digitale toepassingen, maar technologie verdient ook een plek in het onderwijsaanbod. Op school besteden we aandacht aan de rol van ICT in de onderwijsondersteuning en de inhoudelijke rol van technologie in het onderwijs.

De komende schoolplanperiode willen vanuit ons Leer- en Ontwikkelteam Digitale geletterdheid toewerken naar een doelgerichte leerlijn ten behoeve van de digitale geletterdheid van onze leerlingen. Onze leerlingen moeten met voldoende digitale competenties doorstromen naar het voortgezet onderwijs.

8.3 FINANCIËEL BELEID

8.3.1 Schoolbegroting

De afspraken met betrekking tot besteding van de financiële middelen van Openbaar Onderwijs Groningen en alle daarbij behorende scholen zijn vastgesteld in het meerjarig financieel statuut en de jaarlijkse financiële kaderbrief. Het College van bestuur is eindverantwoordelijk voor de effectieve besteding van de financiële middelen. De schooldirecteur is verantwoordelijk voor de financiën van zijn/haar school.

Het financieel beleid is erop gericht om de continuïteit van de totale organisatie te waarborgen. Ook creëren we hiermee optimale randvoorwaarden om de gestelde doelen uit zowel het strategisch beleidsplan van Openbaar Onderwijs Groningen als ons eigen schoolplan te realiseren. Openbaar Onderwijs Groningen streeft naar een duurzaam financieel evenwicht.

Werkwijze bekostiging

De school ontvangt bekostiging op basis van, met name, de leerlingaantallen. Een deel hiervan kan worden ingezet voor bijvoorbeeld personeel en leermiddelen. Een ander deel van deze bekostiging wordt besteed aan de bovenschoolse dienstverlening, zoals Huisvesting, ICT, O&K, HR, Financiële Administratie en bovenschoolse projecten. Het doel van de school is om haar ambitie te realiseren, binnen een sluitende begroting. Ook willen we financiële continuïteit bieden, nu en in de toekomst.

De begroting van de school wordt jaarlijks, voorafgaand aan het kalenderjaar en op voorstel van de directie, voorgelegd aan het College van Bestuur. De schoolbegrotingen van alle basisscholen binnen Openbaar Onderwijs Groningen vormen integraal een onderdeel van de geconsolideerde begroting van Openbaar Onderwijs Groningen. De schoolbegroting wordt definitief bij het vaststellen van deze geconsolideerde begroting door de Raad van Toezicht.

De meerjareninvesteringsbegrotingen (Onderwijs Leerpakket, ICT, meubilair, apparatuur) worden gebaseerd op historische gegevens, technische stand van de activa en de plannen van de school. Investerings worden afgeschreven op basis van vastgestelde termijnen.

De directie van de school bespreekt minimaal 2 keer per jaar de stand van zaken met het College van Bestuur en elke maand met de business controller van de school.

8.3.2 Subsidies

Van het rijk ontvangt de school lumpsumgelden, geormerkte en niet geormerkte gelden, impuls gelden en gelden van het Samenwerkingsverband (SWV).

Van de gemeente Groningen ontvangt de Pendinghe aanvullende doelsubsidies voor het inrichten van onderwijs aan nieuwkomers en ten behoeve van kansengelijkheid (o.a. VVE en de inzet van de brugfunctionaris).

8.3.3 Sponsoring

Onze school kan extra geld ontvangen via sponsoring. In ruil voor reclame geeft een bedrijf of instelling dan goederen, diensten of geld aan de school waarmee extra schoolactiviteiten en buitenschoolse activiteiten gerealiseerd kunnen worden. Om ervoor te zorgen dat leerlingen niet worden blootgesteld aan ongewenste reclame, liggen de afspraken rond sponsoring vast in een door de rijksoverheid opgesteld [convenant](#).

Sponsoring op school mag alleen met instemming van de MR (art. 10 lid f, WMS). Klachten over eventuele sponsoring kunt u indienen via de klachtenregeling van onze school.

8.4 HUISVESTING

Openbare basisschool de Pendinghe is sinds 2000 gehuisvest in het Vensterschoolgebouw van de wijken Selwerd, Paddepoel en Tuinwijk (SPT). Het gebouw heeft veel faciliteiten zoals een sporthal, een zwembad en een bibliotheek. Daarnaast huisvest het verschillende instanties als de GGD, WIJ-Groningen en Buurtsonde 2000.

Het gedeelte van de Pendinghe bevindt zich aan de zuidzijde op de begane grond en op de eerste verdieping. Het schoolgebouw is ruim opgezet, met ruime lokalen, twee speelzalen en gemeenschappelijke ruimtes die als leerpleinen zijn ingericht.

Onlangs is vastgesteld dat het schoolgebouw aan de binnen- en buitenkant toe is aan een opknapbeurt. Toiletten zijn verouderd en het binnenklimaat is niet in orde. De CO₂-waarden in de klaslokalen liggen dikwijls te hoog en in de zomer is het er veel te warm. Ook is er een zeer beperkte lichtopbrengst in de lokalen en in andere delen van het schoolgebouw.

We willen de komende schoolplanperiode ons schoolgebouw, de klaslokalen en de omliggende pleinen toekomstbestendig inrichten. Door toepassing van goede energiezuinige verlichting en klimaatbeheersingsinstallaties maken we alle ruimtes van de school licht en fris. In de zomer van 2023 wordt daarom gestart met het renoveren van alle toiletgroepen en wordt daarnaast begonnen met het aanbrengen van een nieuw luchtventilatiesysteem.

8.5 SAMENWERKING MET EXTERNE PARTNERS

Onze school werkt samen met voorschoolse voorzieningen. Deze samenwerking is met name gericht op informatie-uitwisseling over leerlingen in achterstandsituaties en het realiseren van een doorgaande leerlijn. Daarnaast werken we samen met vervolgscholen (ook bij een tussentijds vertrek). In alle gevallen betrekken we ouders bij de overgang van hun kind.

Met betrekking tot leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte werken we samen met het samenwerkingsverband en met zorgpartners. Tenslotte werken we constructief samen met de gemeente Groningen. Er zijn afspraken in het kader van de lokale educatieve agenda en met betrekking tot vroegschoolse educatie.

In het kader van de zorg onderhouden wij onder andere contacten met: Kenniscentrum Openbaar Onderwijs (KCOO), de leerplichtambtenaar, de wijkagent, het Centrum voor jeugd en gezin, het Wijsteam en de Schoolverpleegkundige.

8.6 PRIVACY

Openbaar Onderwijs Groningen verwerkt persoonsgegevens van alle leerlingen. Om aan de eisen van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) te voldoen, gebeurt dit zorgvuldig en vertrouwelijk. Op onze [website vind je de privacyverklaring](#). Hierin leggen we uit waarom er gegevens van leerlingen worden verwerkt, welke gegevens dit zijn, wat er daadwerkelijk mee gebeurt en welke rechten de betrokkenen kunnen uitoefenen.

Openbare basisschool
De Pendinghe